

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19
SALGIN SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE
İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Miraç Tunahan BİRSEN

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
KİŞİ SPORLARI VE SPOR BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE BEDEN
EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

(Investigation of Secondary School Students Attitudes Towards Physical Education Lesson
The Covid-19 Epidemic Process)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Miraç Tunahan BİRSEN

Danışman: Doç. Dr. Nurcan DEMİREL

Erzurum
Mayıs, 2022

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Miraç Tunahan BİRSEN tarafından hazırlanan “Ortaokul Öğrencilerinin Covid-19 Salgın Sürecinde Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi” başlıklı çalışması 26/05/2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Fatih
KARAHÜSEYİNOĞLU

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Danışman: Doç. Dr. Nurcan DEMİREL

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 202..

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Fatih KIYICI

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Ortaokul Öğrencilerinin Covid-19 Salgın Sürecinde Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi ” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

... / ... / 20..

Aslı ıslak imzalıdır

Miraç Tunahan BİRSEN

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitim süreci boyunca bilgi birikiminden faydalandığım, tecrübelerini aktaran, rehberlik yapan ve manevi desteğini esirgemeyen danışmanım Sn Doç. Dr. Nurcan DEMİREL'e, yoğun çalışmalarım sırasında beni yüreklendiren, teşvik eden ve eğitim hayatımın her aşamasında beni destekleyen canım aileme, çalışmanın uygulama sürecinde gerekli olan yardımları sağlayan Kurtdereli Mehmet Ortaokulu yönetici ve öğrencilerime teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu çalışmanın beden eğitimi ve spor alanında yapılacak olan bilimsel çalışmalara katkıda bulunmasını ve yeni çalışmalara dayanak oluşturmasını umuyorum.

Miraç Tunahan BİRSEN

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Miraç Tunahan BİRSEN

Mayıs 2022, 71 Sayfa

Amaç: Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin COVID-19 salgın sürecinde beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmaya, İstanbul ili Bağcılar ilçesinde bulunan Kurtdereli Mehmet Ortaokulunda öğrenim gören 10-15 yaş aralığında 220 öğrenci katılmıştır. Bu çalışmada 2009 yılında Güllü ve Güçlü tarafından geliştirilen “ Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği ” kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizleri IBM SPSS Statistics 22.0 programında yapılmıştır. Çalışmada parametrik test teknikleri kullanılmıştır. Ölçek puanının demografik özelliklere göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi için t testi kullanılmıştır. T testi, 2 gruplu demografik değişkenlerin analizinde kullanılmıştır. İnternet öz-yeterliliği puanı ve öğrenen kontrolü puanı basıklık ve çarpıklık katsayılarının -1 ile +1 arasında olması nedeniyle parametrik test teknikleri kullanılması uygun görülmüştür. Ölçek puanının demografik özelliklere göre farklılık gösterme durumunun analizi için Mann-Whitney testi, 2 gruplu demografik değişkenlerin analizinde kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonuçlarına göre beden eğitimi dersine yönelik tutum puan ortalaması 145.23 olarak elde edilmiştir. Beden eğitimi dersi tutum puanı, pandemi süreci öncesinde fiziksel aktivitelere katılım, sınıf ve yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir ($p<0.05$). Cinsiyet, kardeş sayısı, tablet kullanımı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Sonuç: Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin genel olarak beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutum puanlarının yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca pandemi süreci öncesinde fiziksel aktivitelere katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine yönelik puanları da yüksekti. Uzaktan eğitimle verilen beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin derse yönelik tutumlarını belirlemede önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi, Fiziksel aktivite, Spor, Okul, Covid-19 Pandemisi, Uzaktan eğitim.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

INVESTIGATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS ATTITUDES TOWARDS PHYSICAL EDUCATION LESSON DURING THE COVID-19 EPIDEMIC PROCESS

Miraç Tunahan BİRSEN

May 2022, 71 Pages

Purpose: In this study, it was aimed to examine the attitudes of secondary school students towards physical education lesson during the COVID-19 epidemic.

Method: 220 students between the ages of 10-15, studying at Kurtdereli Mehmet Secondary School, located in Bağcılar district of Istanbul province, participated in the research. In this study, the “Physical Education Lesson Attitude Scale” developed by Güllü and Güclü in 2009 was used. Statistical analyzes of the data were made in IBM SPSS Statistics 22.0 program. Parametric test techniques were used in the study. The t-test was used to analyze the variation of the scale score according to demographic characteristics. The t test was used in the analysis of 2-group demographic variables. Parametric test techniques were considered appropriate because the coefficients of kurtosis and skewness in the internet self-efficacy score and learner control score were between -1 and +1. The Mann-Whitney test was used in the analysis of 2-group demographic variables to analyze the variation of the scale score according to demographic characteristics.

Findings: According to the results of the research, the average attitude score for physical education course was obtained as 145.23. Physical Education Course Attitude Score shows significant differences in participation in physical activities before the pandemi process and statistically significant differences in class and age ($p < 0.05$). It was determined that there was no statistically significant difference in terms of gender, number of brothers and tablets ($p > 0.05$).

Result: It was observed that male students participating in the study generally had high attitude scores towards physical education and sports lessons. In addition, the scores of students who do active sports towards physical education and sports lessons were also high. It is thought that physical education and sports lessons through distance education are an important factor in determining students' attitudes towards the lesson.

Keywords: Physical education, Physical activity, Sports, School, Covid-19 pandemic, Distance education

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM	1
Giriş.....	1
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	2
Araştırmanın Sınırlılıkları	3
Varsayımlar.....	3
Terim ve Tanımlar.....	3
İKİNCİ BÖLÜM	5
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	5
Beden Eğitimi ve Spor Kavramı.....	5
Beden eğitimi ve spor dersinin genel amaçları.....	6
Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı'nın özel amaçları.	6
Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı'nın alana özgü becerileri.....	7
Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı uygulanırken dikkat edilmesi gereken konular.	7
Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı'nın yapısı.	8
Beden eğitimi dersine yönelik tutum.	9
Beden eğitimi öğretmeni.....	9
COVID-19	10
COVID-19'un eğitim üzerine etkisi.....	11
Uzaktan Eğitim.....	13
Uzaktan eğitimin gelişim süreci.	14
Uzaktan eğitimin özellikleri.	14

Türkiye ve Uzaktan Eğitim.....	15
Türkiye COVID-19 salgın süreci ve uzaktan eğitim.....	17
COVID-19 salgın süreci ve beden eğitimi dersi.	17
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	20
Yöntem.....	20
Araştırma Yöntemi	20
Evren ve Örneklem/Çalışma ve Araştırma Grubu	20
Veri Toplama Teknikler/Araçları	20
Süreç/Uygulama	21
Verilerin Analizi	21
Araştırmacı Rolü	22
Geçerlik ve Güvenirlilik.....	22
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	24
Bulgular	24
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	32
Tartışma ve Sonuç.....	32
Öneriler	42
KAYNAKÇA	45
EKLER.....	54
EK-1. Etik Kurul Kararı.....	54
EK-2. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu	55
EK-3. İzin Onayı	56
EK-4. Kişisel Bilgi Formu	57
EK-5. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği.....	58
ÖZGEÇMİŞ.....	60

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1.	<i>Basıklık ve Çarpıklık Değerleri İle Güvenirlik Katsayısı</i>	24
Tablo 2.	<i>Demografik Değişkenlere Göre Dağılım.....</i>	24
Tablo 3.	<i>Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğine Yönelik Dağılım</i>	25
Tablo 4.	<i>Betimsel İstatistikler</i>	28
Tablo 5.	<i>Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları.....</i>	29
Tablo 6.	<i>Sınıf ve Yaş Değişkeni Analiz Sonuçları.....</i>	29
Tablo 7.	<i>Beden Eğitimi Dersi Tutumu Sınıf ve Yaş Değişkenleri Arasındaki Korelasyon Analiz Sonuçları.....</i>	29
Tablo 8.	<i>Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları ..</i>	30
Tablo 9.	<i>İnternet Sorunu Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları.....</i>	30
Tablo 10.	<i>Bilgisayar Kullanım Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları.....</i>	30
Tablo 11.	<i>Cep Telefonu Kullanım Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları.....</i>	31
Tablo 12.	<i>Tablet Kullanımı Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları.....</i>	31
Tablo 13.	<i>Pandemi Sürecinden Önce Fiziksel Aktivitelere Katılım Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları</i>	31

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
EUPEA	: European Physical Education Association
FRTEM	: Film Radyo Televizyonla Eğitim Merkezi
IOC	: International Olympic Commite
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
QPE	: Quality Physical Education
SARS	: Şiddetli Akut Solunum Sendromu
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organizatio
UNICEF	: United Nations International Children's Emergency Fund
USDLA	: United States Distance Learning Association
UZEM	: Uzaktan Eğitim Merkezi
WHO	: World Health Organization
YAYKUR	: Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Öğrenciler, COVID-19 salgınının mağdurları gibi görünmeseler de salgından en fazla etkilenme tehlikesi ile karşı karşıya kalmışlardır. Dünya genelinde 188 ülkede okulların kapatılması, 1 milyarı aşkın çocuğu ve genci etkilemiştir. Dünya genelindeki ülkelerin büyük çoğunluğu, ulusal ölçekte uzaktan eğitim platformlarını devreye koymak zorunda kalmıştır (UNICEF, 2021).

Türkiye de 16 Mart tarihinden itibaren yüz yüze eğitime ara verilmiş ve 23 Mart tarihi itibarıyla uzaktan eğitim süreci başlamıştır. Uzaktan eğitim, öğretmenlerin öğrenciler ile olan etkileşimini, ders işleme süreçlerini ve öğretmenlerin derslerini gerçekleştirme yöntemlerinde değişikliğe gittiği görülmüştür. Bu süre içerisinde beden eğitimi öğretmenleri ve beden eğitimi dersine giren öğrenciler uzaktan eğitim ile dijitalleşen eğitime uyum sağlama çabasında olmuşlardır (Kırmızıgül, 2020).

Pandemi süreci boyunca ülkemizde eğitim ve öğretim kurumlarının bütün kademelerinde yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Bu süre zarfında öğrenciler uzaktan eğitim kavramı ile tanışmış ve hızlı bir şekilde sanal ortama uyum sağlamaya çalışmışlardır (Hotar vd., 2020).

Küresel çapta yaşanan pandemi sürecinde, eğitim ve öğretim kurumları öğrenciler için eğitimin aksatılmaması amacıyla farklı teknolojiler ve dijital araçlar kullanmışlardır. Bu bağlamda beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile entegrasyonu önem kazanmış ve bu doğrultuda hareket edilmiştir.

Türkiye de COVID-19 salgın sürecinin olumsuz etkilerine maruz kalan ülkelere biridir. Pandemi süresi boyunca Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki eğitim akışını devam ettirmek için daha önceden geliştirilmiş olan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ile bu süreci desteklemiş ve farklı dijital çevrim içi platformlar kullanmayı gerekli görmüştür.

Uzaktan eğitim yoluyla yapılan beden eğitimi ve spor dersi, eğitimde yenileşme ve farklılaşmayla beraber bu dersin öğretmenlerinin rol ve yeterliliklerini de etkilemiştir. Bu durumdan dolayı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yeterlilik alanlarının genişletilmesi ve dijital cihazlar ile çevrimiçi platformların kullanılması konusunda yetkin hale gelmelerinin önemi ortaya çıkmıştır (Özcan & Saraç, 2020).

Pandemi süreci boyunca, öğrencilerin uzaktan eğitime dahil olması bazı zorlukları da beraberinde getirmiştir. Uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik cihazların ve dijital platformların farklı olması, öğrencilerin kardeş sayısı, cinsiyetleri ve öğrenim kademeleri gibi özellikler uzaktan eğitim ile yapılan eğitimin kalitesini ve üst seviye kazanımları etkilemiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin COVID-19 salgın sürecinde beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesidir. Yapılacak olan bu araştırma ilk olarak ulusal eğitim anlayışına katkı sağlamayı hedeflemektedir. İlk başta bölgesel gibi görünse de amaç ulusal düzeyde bir etki yaratmak ve Türkiye'nin uzaktan eğitim ile beden eğitimi ve spor dersi arasındaki ilişkiyi ortaya çıkartmaktır.

Hipotezler.

1. COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim ile yapılan beden eğitimi ve spor dersine karşı öğrencilerin olumlu bir tutumu vardır.
2. COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim yoluyla yapılan beden eğitimi ve spor dersinde kullanılan çevrimiçi platformlar, dersin işlenmesi ve içeriği yeterli değildir.
3. Uzaktan eğitim sürecinde ulusal ve küresel çapta beden eğitimi ve spor dersi için farklı dijital ve çevrimiçi uygulamalar kullanılmıştır.
4. Milli Eğitim Bakanlığı pandemi döneminde uzaktan eğitim ile beden eğitimi ve spor dersi için çalışmalarda bulunmuştur.
5. İlerleyen yıllarda yaşanabilecek salgın veya doğal afetlerde uzaktan eğitim ile beden eğitimi ve spor dersi entegre bir şekilde yapılmıştır.
6. Uzaktan eğitimin kalitesi ve erişilebilirliği ile alakalı COVID-19 salgın sürecinde dünya ülkeleri kendilerine özgü uygulamalar geliştirdi ve bağlantılar kurulmuştur.
7. Tüm dünyada uzaktan eğitime geçilmesiyle beraber, ülkeler bu süreci yönetirken iş birliği ve birlikte çalışmalar yaptılar ve ilerleyen zamanlarda iş birliği yapılır.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Dünya genelinde yaşanan COVID-19 salgını hayatımızın her alanını etkiledi ve beraberinde bazı yenilikler ve değişiklikler getirdi. Ülkemiz, bu yenilikler ve değişikliklere adapte olmak için ciddi çabalar ve zaman harcadı. Sosyal, sağlık, sanat, spor ve eğitim alanlarında da bu değişimleri ve yenilikleri görebiliyoruz.

Beden eğitimi ve spor derslerinin uzaktan eğitim şeklinde yapılması, ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin bu derse karşı farklı tutum ve davranışlar geliştirmesine sebep olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde uzaktan eğitimin, beden eğitimi ve sporda etkilerini

incelemek ve bu etkileri ortaya koyabilmek için çalışmanın konusu önem teşkil etmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin süreci yönetebilme kabiliyetleri, eğitim için kullanılan teknolojik cihazlar ve internet ağı gibi faktörler daha fazla önem kazandı.

Daha sonraki dönemlerde ve yıllarda yaşanabilecek eğitim krizi ya da salgın süreçlerini daha dinamik ve verimli geçirebilmek adına araştırma konumuz önem kazanmaktadır. Bu alanda yapılacak olan bilimsel çalışmalara ve bilim dünyasına katkı, yenilikler getireceği umulmaktadır. Bu bilimsel çalışma konu ile ilgili ne tür çalışmalar yapılacağı konusunda amaçlar, sonuçlar ve öneriler geliştirmek için yapılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma 2021-2022 Eğitim ve Öğretim yılında İstanbul ili Bağcılar ilçesi Kurtdereli Mehmet Ortaokulunda öğrenim gören gönüllü 220 sayıda öğrenci ile sınırlandırılmıştır. Araştırma için toplanan verilerin geçerlilik süresi anketin uygulandığı zaman dilimi ile sınırlandırılmıştır.

Bu araştırma da araştırmacı tarafından oluşturulan ve 8 sorudan meydana gelen “Kişisel Bilgi Formu” ile Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında oluşturulan, 35 maddeden meydana gelen “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğine” verilen cevaplar ile sınırlandırılmıştır.

Varsayımlar

Araştırma kapsamında çalışmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgi formunda yer alan soruları ve 35 sorudan meydana gelen anketteki maddeleri samimiyetle, doğru okuyarak ve birbirlerinden etkilenmeden cevaplandırdığı varsayılmıştır.

Terim ve Tanımlar

Beden Eğitimi: Kişinin fiziksel, ruhsal ve bilişsel gelişimini desteklemek, günlük hayat şartlarını yerine getirmeye hazırlamak, milliyetçilik ve vatandaşlık hislerini ve bağlarını güçlendirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmaların tümüne denir (Kuru, 2000). Diğer bir ifadeyle bedensel hareketlerin disiplinli bir şekilde yaşantıya dönüştürülmesidir (Aracı, 2006).

Spor: Rekabeti merkezine alan, rekor kırmayı ve şampiyon olmayı amaçlayan fiziksel etkinliklerin tümüne verilen isimdir. Spor ve beden eğitimi kavramı benzerlikler göstermesine rağmen yapılan spor branşı ile alakalı materyaller ve kuralların olması, rekabet, reklam amacı gütmeye, meslek olarak edinilebilme, izleme ve politika aracı olma, üretime katkıda bulunma, topluluklar arasında iletişimi üst seviyeye çıkarma ve profesyonel bir uğraş olarak yapılabilme bakımından farklılıklar gösterebilmektedir (Heper, 2012).

Tutum: Latince terim olarak, “hareket için hazır olma” şeklinde ifade edilmektedir. Bilim dünyasında bir kavram olarak 19.yy’de araştırılıp incelenmeye başlanmıştır. Davranış gerçekleşmeden oluştuğu için kişinin davranışına etki ederek bu davranışa yön veren tavır şeklinde de tanımlanmaktadır (Arkonaç, 2001). Özgüven (2000) tarafından tutum, insanların bir bireyi, topluluğu, kuruluşu veya bir fikri onaylama ya da kabul etmeme şeklinde ortaya çıkan duygusal bir varoluş durumu veya eğilim olarak ifade etmektedir. Genellikle tutum bireylerin etrafındaki insan, olgu veya olaylara karşı takınmış oldukları tepkiler olarak açıklanmaktadır. Tutumun teması kişi, bitki, eğitim, spor, sağlık, ekonomi, mücadele, uzlaşma, ebediyet gibi soyut kavramlarda olabilir.

Uzaktan Eğitim: Temelinde internet aracılığı ile yapılan e-öğrenme ortamları yaratarak öğrencilerin sınıflarında bulunan diğer öğrenciler ve öğretmenleri ile eş zamanlı ya da eş zamanlı olmadan çevrimiçi uygulamalar aracılığıyla iletişim sağladıkları ve bilgilerin tekrar internet aracılığı ile aktarılarak devam eden bir eğitim şekli olarak tanımlanmaktadır (Akyürek, 2020).

COVID-19: Covid-19, ilk defa Çin’in Vuhan Kenti’nde 2019 Aralık ayının sonlarına doğru ateş, öksürük, nefes darlığı gibi rahatsızlıklar ile ortaya çıkan bir grup hastada yapılan incelemeler neticesinde 13 Ocak 2020 tarihinde tanımlanan bir virüs türüdür. Koronavirüsler, hayvanlar ve insanlar için hastalığa sebep olabilen akut bir virüs familyasıdır. İnsanlarda, bazı koronavirüsün nazofarenjit Orta Doğu Solunum Sendromu ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına sebep olduğu belirtilmektedir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Beden Eğitimi ve Spor Kavramı

Ülkemizde beden eğitimi ve spor derslerinin mevcut konumuna gelmesi ve okul müfredatlarında yerini alması, çok uzun bir zaman içinde gerçekleşmiştir. Bu süreç; Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat Öncesi Dönemden Tanzimat Dönemine (1299-1839), Tanzimat Döneminden Meşrutiyet Dönemine (1839-1908), Meşrutiyet Döneminden Kurtuluş Savaşı Dönemine (1908-1922) ve Cumhuriyet Döneminden günümüze kadar gelmiştir (Bilge, 1988).

Beden eğitimi: “ Kişinin sağlığının ve moralinin geliştirilmesi, kişiliğinin oluşturulması, milli açıdan kuvvetli, toplumsal yönden ortak davranış becerilerinin kazanılmasını destekleyen planlı eğitim etkinlikleridir (Uluişik, 2016) ”.

Beden eğitimi aktiviteleri, kişilerin hareketli olma, psikomotor yetenekleri doğrultusunda yaşantılar edinme, mücadele etme, takdir görme, arkadaşlarıyla birlikte olma gibi birtakım gereksinimlerini karşılamaktadır. Beden eğitiminin asıl amacı, bireylerin bilişsel, psikomotor ve duyuşsal gelişimlerini maksimum seviyeye ulaştırmaktır. Beden eğitimi, “kişinin fiziki, ruhsal ve bilişsel gelişimini sağlamak, günlük yaşam şartlarına uyum sağlamak, milli duygularını güçlendirmek amacıyla yapılan düzenli egzersizlerin bütünüdür”. Beden eğitimi ve spor faaliyetleri sayesinde, fazla kilolardan kurtulma, güçlü bir bağışıklık sistemi, dolaşım ve solunum sisteminin daha düzgün çalışması, beslenme alışkanlığı gibi özellikler kazandırılır. Farklı spor branşlarına özgü beceri, yöntem ve taktikler kazandırılır. Bunların yanında beden eğitimi ve spor dersi öğrenciler için sağlık, estetik, güç, kuvvet, öz benlik ve yeteneklerinin farkına varma gibi becerileri de kazandırır (İrez, 2005).

Beden eğitimi ve spor alanında bilişsel ve duyuşsal özellikler ile ilgili oluşturulan amaçlar ve bu amaçlara ulaşmak için öğretim yöntem ve tekniklerin bulunduğunu, bu yöntem ve tekniklerin öğretmeni merkezine alarak sınıflandırma yapıldığı kavram olarak yer almaktadır (Harrinson & Blakemore, 1992).

Beden eğitimi ve spor dersinin genel amaçları.

Beden eğitimi ve spor dersinin genel amacı, 1739 sayılı Milli Eğitim Kanununa bağlı olarak Türk halkının adetleri ve kültürel dokusunun barındırdığı değerler dikkate alınarak kişilerin fiziksel ve ruhsal sağlıklarını koruma ve iyileştirme, olumlu kişilik algısına katkı sağlama, genel ahlak ilke ve kurallarına bağlı olma, mesleki verimliliği en üst seviyeye çıkarma, pozitif düşünebilme yetisinin kazanılmasını sağlama, milli birlik ve beraberlik hislerine sahip olmak, sahip olduğu hukuki hakların neler olduğunu bilen ve toplumda var olan diğer insanların haklarına saygı göstermek gibi temel insani duyguların oluşturulmasını sağlamak ve korumaktır (MEB, 2000).

Kişiler arasında spor ve beden eğitiminin, amatörlük ruhu ve içeriğinin anlaşılmasını, sporun temelde aktif olmasını, yaşam boyu spor anlayışı ile toplumu oluşturan her kesime bu felsefeyi aşlamak, beden eğitimi ve spor dersinin genel amaçları arasında yer almaktadır. Bunlara ek olarak kişilerin fizik ve ruh sağlığını korumak, çocuk, genç ve yetişkin insanların serbest zamanlarının değerlendirilmesini sağlamak ve toplumdan kendini dışlanmış hisseden insanların topluma kazandırılmasını hedeflemek beden eğitimi ve sporun genel amaçları arasında görülmektedir (İnal, 2015).

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı'nın özel amaçları.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın hedefi; öğrencilerin yaşam sürelerince faydalanacakları hareket yetenekleri, aktif ve sağlıklı yaşam yetenekleri, terimleri ve stratejilerle beraber öz yönetim yetenekleri, sosyalleşme ve zihin becerilerini de artırarak daha sonra gelen öğrenim kademesine hazır hale getirmektir (MEB, 2018). Bu amaca ulaşmak için Beden Eğitimi ve Spor dersine giren öğrencilerin aşağıda gösterilen program çıktılarına sahip olmaları hedeflenmektedir:

1. Çeşitli fiziksel etkinliklerin yapılmasına ve spor branşları için gerekli olan becerilerin gün yüzüne çıkarılmasını sağlar.
2. Hareket terimlerini ve ilkelerini, farklı fiziksel aktivitelere ve spor branşlarına transfer eder.
3. Sağlıklı yaşamla alakalı fiziksel aktiviteler ve spor terimlerinin ilkelerini anlamlandırarak sunar.
4. Sağlıklı yaşamak, sağlığını daha iyi bir duruma getirmek için fiziksel aktivitelere ve spor branşlarına düzenli bir şekilde katılır.
5. Beden eğitimi ve spor ile ilgili kültürel mirasımızı ve değerlerimizi anlar.
6. Beden eğitimi ve spor aracılığıyla öz yönetim becerileri gelişir.

7. Beden eğitimi ve spor aracılığıyla iletişim yetenekleri, iş birliği, adil oyun (fair play), sosyal sorumluluk, liderlik, çevreye duyarlı olma ve farklılıklara saygılı davranma yetilerin kazandırılmasını ve geliştirilmesini sağlar (MEB, 2000).

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı'nın alana özgü becerileri.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı sayesinde öğrenciler için kazandırılması amaçlanan beceriler aşağıda sıralı bir şekilde gösterilmiştir.

- Ritim
- Kuvvet
- Esneklik
- Hareketlilik
- Koordinasyon
- Çabukluk
- Dayanıklılık (MEB, 2018)

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı uygulanırken dikkat edilmesi gereken konular.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı uygulama esnasında öğretmenler şu hususları dikkate alarak:

1. Öğretim programının temel ilkeleri ortaokul öğrencilerinin gelişimsel özelliklerini dikkate alarak okula özgü uygulamalar ile yapılmalıdır.
2. Öğrenme-öğretme modelleri ve stratejileri belirtilirken disiplinler arası bir yaklaşım ve gündelik yaşam ile ilişkilendirilmeye dikkat edilir.
3. Sorumluların rol ve görevleri, yapılabilecek iş toplulukları dikkate alınmalıdır.
4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın dayanak oluşturduğu temel ilkeler etrafında bütün öğretim süreci yönlendirilerek yapılır. Bu ilkeleri sıralayacak olursak:
 - Fiziksel aktiviteler, oyun ve spor aracılığıyla öğrenme kaynaklı olmalıdır.
 - Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri bir bütün yapı olarak görülür ve uygulamalar yapılır.
 - Öğrenciyi merkezine alan ortamlarda, öğrencilerin bireysel öğrenmelerini oluşturmalarına olanak sağlar.
 - Süreç ağırlıklı olmalıdır.
 - Gelişimsel ve sarmal bir yapıda olmasına dikkat edilir.
 - Esnek bir yapıda olması sağlanmalıdır.

- Temalar/konular hedeflenen kazanımlara ulaşmak için birer araçtır.
- Öğrencilerin eğitim süreçlerinde, çevresi ve farklı insanlarla tecrübeleri önemli görülür.
- Eğitim ve öğretim ortamlarında bireysel, eşli ve takım etkinlikleri istikrarlı ve düzenli olacak biçimde aktarılır.
- Etkinlikler ve aktiviteler yapılırken öğrenciler kendilerini fiziken ve ruhen güven de hissetmeli ve bunlara uygun önlemler alınmalıdır.
- Yenilikçi, lateral ve yansıtıcı düşünme şekilleri öncelikli olmalıdır.
- Evrensel ve toplumsal normlara yer verilerek oluşturulmalıdır.
- Fair-play oyun ve mücadele anlayışı oluşturmak amaçlanır.
- Öğretmenlere inisiyatif alma hakkı verilmiş, kendi özgünlüğünü katmasına fırsatlar verilmiştir.
- Bütün öğrencilerin katılması önemlidir.
- İnsanlara ve doğaya duyarlı davranmak önemlidir.
- Eğlenerek öğrenmenin olduğu ortam yaratılır.
- Değerlendirme süreci çok yönlü olmalıdır.
- Hareketli ve sağlıklı bir hayat sürme alışkanlıkları kazandırılmalıdır (MEB, 2000).

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı'nın yapısı.

Beden Eğitimi ve Spor dersi ortaokul 5. - 8. kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin fiziksel aktivitelere ve spora katılmalarına ve bu süreler boyunca fiziksel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini geliştirmelerine katkıda bulunarak bütün eğitim sürelerini kapsar. Bu eğitim sürelerinde öğrencilerin yaşı, ön bilgileri, yetenekleri, beklentileri gibi faktörlerin dikkatli bir şekilde anlaşılması önemli görülmektedir. Ders, öğrencilerin yaşı ile fiziksel özelliklerine uygun olan fiziksel aktivitelere ve sporlara katılmaları sağlanacak biçimde planlanmalıdır (MEB, 2018).

Bu amaçla Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı, ortaokul 5 - 8. sınıflar düzeyindeki öğrencilerin gelişim ihtiyaçları ve eğitim öncelikleri göz önünde bulundurarak “Hareket Yetkinliği” ile “Aktif ve Sağlıklı Hayat” olmak üzere iki temel öğrenme ve gelişim alanı üzerine oluşturulmuştur. Bunlara ek olarak, “beden eğitimi ve spor” aktivitelerinin kapsadığı öz yönetim, sosyal ve düşünme yeteneklerini geliştirme imkanlarından verimli bir biçimde faydalanmak için bu boyutlar ile ilişkili kazanımlar da öğretim programı'nda yerini almıştır (MEB, 2000).

Beden eğitimi dersine yönelik tutum.

Genel eğitimin bütünleyici ve vazgeçilmez bir bölümü olarak kabul gören beden eğitimi dersleri kişilik eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin birçok açıdan gelişimine katkıda bulunmasına ek olarak toplumu oluşturan bireylerin sağlıklı yaşamasını da beden eğitimi dersleri sağlamaktadır ve genel eğitimin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Genel eğitim sisteminin vazgeçilmez bir bölümü olan beden eğitimi dersleri oldukça önemli olduğundan ve bedensel aktiviteye karşı olumlu tutum oluşturma beden eğitimi dersi programlarının temel amaçlarını oluşturmaktadır (Özyalvaç, 2010). Bu bağlamda genel eğitim içerisinde oldukça önemli yeri olduğundan bir çok araştırmacı beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelemeye çalışmışlardır (Kangalgil vd., 2006; Çelik & Pulur, 2011; Trudeau & Shephard, 2005).

Öğrencilerin eğitim hayatları süresince, beden eğitimi ve spor dersinde öğretmenleri ve sınıftaki arkadaşları ile ilgili genel olarak pozitif bir bakış açısı geliştirdikleri bilinmektedir. Eğitim kurumlarındaki kurallara daha kolay adapte olur, diğer öğrencilerle uzlaşarak ve anlaşarak çalışır, diğer arkadaşlarına saygılı davranır ve boş zamanlarını faydalı aktiviteler yapmak için kullanırlar. Bahsedilen davranışların ortaya çıkmasında tutumun en etkin rol aldığı bilinir (Hünük, 2006). Beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz olan öğrenciler dersin akışını etkileyebilir, derslere dahil olmak isteyemeyebilir, dersi dikkate almayabilir veya dersin işleniş sırasında bazı sorunlar çıkartabilirler (Güllü & Güçlü, 2009). Yapılan birçok araştırma gösteriyor ki beden eğitimi dersine ilişkin öğrencilerin tutumlarının dersle alakalı motivasyonlarına göre şekillenmiştir (Güllü vd., 2016). Bilhassa öğrencilerin içerisinde bulunduğu sosyal çevrenin şartları beden eğitimi ve dersine ilişkin tutumları direkt olarak etkilediği görülmüştür (Hassandra vd., 2003).

Beden eğitimi öğretmeni.

Beden eğitimi öğretmenliği icra ettiği mesleğin kutsallığının farkında olan, Atatürk ilke ve inkılaplarına göre yolunu çizen, Türk Milli Eğitim sisteminin içeriğine göre dersini işleyen, siyasetten uzak ve özgür düşünüp konuşabilen, insan haklarına saygılı kişiler olarak tanımlanmaktadır (Tamer & Pulur, 2001).

Beden eğitimi öğretmeni, Milli Eğitimin temel unsurlarına dayanarak öğrencilerin fiziksel, bedensel ve ruhsal gelişimlerinin en üst seviyede olmasını sağlayan, okul içinde ve okul dışında sportif faaliyetler yapan öğretmenlerdir. Yani beden eğitimi öğretmenin ilk amacı gelecekte spor yapacak olan bireyler yetiştirip yaşam boyu spor, eğlence ve rekreatif zamanları güzel değerlendirme gibi kavramları öğrencilerine aktarmaktır (Özmen, 1999).

Ayrıca psikomotor beceriler, bilimsel yöntemler, sağlık ve eğitim gibi konularda yeterli seviyede bilgisi olan bir beden eğitimi öğretmenin öğrencilerinin bütünsel gelişimine katkı sağladığı bilinmektedir (Demirhan & Altay 2001).

Beden eğitimi öğretmenliği diğer branşlara göre daha fazla sosyallik ve etkili iletişim gerektirmektedir. Dersin işlenişi genel olarak pratik ve performansa dayalı olduğu için gösteri, gösterip yaptırma, eşli çalışmalar, eğitsel oyunlar gibi öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulandığı bu derste öğretmen ve öğrenci arasında usta çırak ilişkisi oluşmaktadır. Bu yüzden de öğrencinin beden eğitimi öğretmenini rol model alma ihtimali de yükselmektedir. Dolayısıyla beden eğitimi öğretmeni bunun farkında olarak genç nesillere örnek teşkil edecek davranışlarda bulunmalıdır.

Beden eğitimi öğretmenin görevleri.

Beden eğitimi öğretmenin görevleri birkaç maddede ile şu şekildedir:

1. Eğitim vereceği öğrenci grubuna göre çalışma planı hazırlama,
2. Ders esnasında hazırladığı bu planları en iyi şekilde uygulayarak öğrencilerine bilgi ve beceriler kazandırma,
3. Öğrencilerin başarılarını değerlendirme ve başarılarını artırmak için gerekli tedbirler alma,
4. Kulüp faaliyetlerinde sorumluluk alarak öğrencilerinin yeteneklerini geliştirecek aktiviteler düzenleme,
5. Öğrencilerinin gelişim durumlarını izleyip, sorunlarını çözme,
6. Kendi alanı ile ilgili olan gelişmeleri takip edip gerekli gördüğü takdirde yetkili kişilere eğitim öğretim programlarına eklenmesi hususunda tavsiyelerde bulunma,
7. Her öğretmen gibi nöbet saatlerinde bulunduğu kurumun düzenini ve disiplinini sağlama,
8. Herhangi bir sınıfın sınıf öğretmenliği görevi verildiyse öğrencilerine rehberlik konusunda öncülük etme (MEB, 2000).

COVID-19

COVID-19, SARS-CoV-2 adı ile bilinen yeni bir koronavirüsün sebep olduğu hastalık türüdür. DSÖ bu yeni virüsün ilk kez 31 Aralık 2019 tarihinde, Çin'in Wuhan eyaletinde bir grup 'viral pnömoni' vakası raporundan sonra öğrendi (WHO, 2020).

Üç ay gibi kısa bir zaman diliminde COVID-19 virüsü 118.000'den fazla vakanın yaşanmasına sebep olarak 14 ülkede 4.291 insanın ölümüne yol açmıştır. Bu durum, DSÖ'nün, dünya genelinde bir pandemi ilan etmesinin kaçınılmaz olduğunu göstermiştir. Sözü edilen

virüs pandemi ilan edilmesi ile beraber hızlı bir şekilde bulaşarak hastalık ve mortalite oranlarına sebep olduğu görülmüştür (Dashraath vd., 2020). COVID-19 virüsü buluşan kişilerin; orta yaş ve üstü olmalarının yanında diyabet, yüksek tansiyon ve obezite gibi devamlı patolojik durumların bulunması bu kişilerin hastanede kalmalarını zorunlu kılmaktadır. Bunlara ek olarak bu durumu yaşayan kişilerin COVID-19 ‘a yakalanmaları, ölüm riskini önemli bir şekilde artırdığı bilinmektedir (Tanne vd., 2020).

COVID-19 virüsünün bulaştığı insanlarla yakın temas kurulması halinde solunum yolu ile bulaşarak kişinin hasta olmasına sebep olur (Leung, 2021). COVID-19 virüsünün klinik tetkikleri neticesinde insanlar arasında çok hızlı bir şekilde bulaştığı anlaşılmıştır (Budak & Korkmaz, 2020; Paules, Marston, & Fauci, 2020). COVID-19 virüsünün yayılmasının önüne geçmek ve devlet çalışanlarının sağlığını bu virüs tehdidinden korumak için küresel çapta birçok ülkede bazı radikal önlemlere başvurulduğu görülmüştür. Pandemi ile mücadelede devlet otoriteleri klasik önleyici ve güvenlik anlayışı içerisinde tedbirler almışlardır (Üste & Odabaş, 2021).

İnsanların evde kalmalarının zorunlu hale getirilmesi, seyahat kısıtlamaları, tecrit ve diğer yasaklar insanların gündelik alışkanlıklarında ani ve hızlı değişimleri beraberinde getirmiştir. Sosyal mesafe, maske ve hijyen konusundaki hassas davranışlar bir çok devlet tarafından zorunlu kılınmıştır (Güngör, 2020; Tanne vd., 2020; Unal & Irez, 2021). Koronavirüsün yayılmasını engellemek amacı ile alınan bazı kararlar; yüz maskelerinin kullanılması ve temaslardan kaçınılması, dışarı çıkma yasağı, eğitim öğretim kurumlarının kapatılması ve seyahat engelleri gibi tedbirler (Balci, 2020; Elemo, vd., 2021) daha önceden benzeri görülmemiş yaptırımlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Anderson vd., 2020).

COVID-19’un eğitim üzerine etkisi.

Dünyada ilk kez 13 Ocak 2020 tarihinde görülen COVID-19’un hayatımızın her alanını ve eğitimi büyük ölçüde etkilediği bilinmektedir. Salgının yayılmasını engellemek amacıyla ülkelerin eğitim için uyguladığı ortak politika eğitim öğretim kurumlarının genelini kapatılması şeklindeydi. 1,5 milyar öğrenci okulların kapatılması ile eğitime ara verdi. 22 milyon okulöncesi, 105 milyon ilkökul, 53 milyon ortaokul ve 34 milyon ortaöğretim öğrencisinin yüz yüze eğitim sürelerinin yaklaşık olarak %75’i gerçekleştirilemedi (UNICEF, 2021).

COVID-19 salgını her şeyden önce küresel bir sağlık sorunudur. Birçok ülke virüsün yayılmasını engellemek için okulları, kolejleri ve üniversiteleri kapatma kararı almıştır. Kriz, politika yapıcıların okulların kapatılması (temasları en aza indirmek ve salgının yayılmasını

engellemek) ile onları açık tutmak (işçilerin çalışmalarına izin vermek ve ekonomiyi devam ettirmek) arasında bir ikilem ve kararsızlıkla karşılaşmasına sebep olmuştur (Burgess & Sievertsen, 2020). Bilinen bir gerçek var ki okulların kapatılmasının sağlık ve ekonomi ile olan bağlantısı oldukça önemlidir.

Normal okul öğretimi sekteye uğrayınca öğretimin alternatif yolu olan okul dışı eğitimin yapıldığı yerin önemli ölçüde ev olduğu görülmüştür. Akıllara gelen “evde yapılan eğitim çocukların bir ölçüde de olsa okul öğrenmesini sağlayabilir mi?” sorusunu gündeme getirmiştir (Balci, 2020).

Ev ortamında yapılan eğitim ve öğretimin, okul programının bir ölçüde de olsa devam ettirilebilmesi için sosyal, ekonomik ve pedagojik olarak uygunluğu önemlidir. Öğrencinin evde normal eğitim ve öğretim programını uzaktan öğretim yolu ile devam ettirebilmesi için evinde bilgisayar ve diğer bilişim teknolojileri uygun olmalı, online derslere devamlılığı sağlanması için uygun sessiz bir ortam olmalı, ebeveynler özellikle de okul öncesi öğretimde destekleyici olmalıdır. Bilinen bir gerçek şu ki bu konuda büyük eşitsizliklerin söz konusu olduğu görülmüştür. Zira ailelerin sosyo-ekonomik durumları eşit değildir. Öğretime ayrılan süre, ebeveynlerin bilişsel olmayan becerileri, kaynaklar (örneğin, herkesin en iyi online materyale erişim imkanı olmayacaktır) ve ayrıca bilgi seviyeleri eşit değildir. Sonuçta, insan sermayesinin farklılığı eşitsizliğe sebep olacaktır (Burgess & Sievertsen, 2020).

Coronavirüs (COVID-19) pandemisinin eğitim alanında başka etkilerine bakacak olursak, teknoloji tabanlı öğrenmeye ulaşmada problemler, okul ve sınav takvimlerindeki belirsizlik, öğretmen eğitimlerinin gerçekleştirilememesi, dezavantajlı bölgelerde yaşayan çocukların ve gençlerin okullardaki düzenli beslenme imkanlarından yararlanamaması, uzaktan eğitimin ve evde eğitimin velilere, bakıcılara ek bir yük getirdiği düşüncesi, çocukların ve gençlerin sosyal iletişimini kısıtlayarak izolasyona sebep olması şeklinde belirtilebilir (Chang & Satako, 2020).

Öğrenmenin alternatif yollarının olduğunun anlaşıldı, okulun tek amacının öğretim yapmak olmadığı, bunların yanı sıra sosyalleşmenin, bakım ve liderlik gibi özellikleri öğrencilere kazandıran, toplum için ortak bir yer olduğu, eğitime ulaşımındaki eşitsizlikleri fark edip gün yüzüne çıkardığı, öğretim yapma etkinliğinin aslında ne kadar zor olduğu, okulların eğitim haricinde önemli etkilerinin görülmesini sağladığı net ve uzaktan eğitimin bütün dünyada merak uyandırması sebebiyle teknoloji kullanımının önemli olduğu bir kez daha anlaşılmıştır (Anderson, 2020).

Uzaktan Eğitim

Eğitim devamlı ilerleyen dinamik bir süreçtir. İnsan hayatının bütün dönemlerinde hayati bir konumda olan eğitim, insanı etkileyen ve her türlü alandan etkilenen bir kavramdır. Bu nedenle günümüze gelindiğinde teknoloji yaşamımızın neredeyse bütün alanlarını önemli ölçüde etkilemiştir. İnsanlar teknolojik cihazlar aracılığı ile günden güne daha çok bilgiye ihtiyaç duyma durumu ile karşılaşmaktadır. Günümüz ekonomisinin bilgi ve teknoloji ile sürekli olarak iç içe olduğu; dünya üzerindeki bütün toplumların amacı eğitim, sağlık ve ekonomi gibi her alan için bilişim teknolojilerinden faydalanarak insan kaynaklarının geliştirilmesi ve hayat boyu eğitimi öncelikli sıraya alarak kendilerine yer bulmaya çalışmaktır (Arı, 2010).

Bilişim teknolojilerinin gelişimi ile birlikte uzaktan eğitim çeşitli kuruluşlar ve kurumlar bünyesinde farklı amaçlar ile kullanılarak, bilim dünyasında yapılan pek çok araştırmaya dayanak oluşturmuştur. Uzaktan Eğitim kavramı, ilk defa Wisconsin Üniversitesi'nin 1892 yılı kataloğunda yer almış ve bu kavram ilk olarak William Lighty tarafından 1906 yılında oluşturulan bir yazıda kullanılmıştır (Adıyaman, 2002). İlerleyen zamanlarda bu kavram (Fernunterricht), Alman eğitimci Otto Peters tarafından 1960 ve 1970'lerde Almanya'da tanıtılması sağlanmış ve Fransa'da uzaktan eğitim kurumlarına Télé Enseignement adı verilmiştir (Verduin & Clark, 1994).

Uzaktan Eğitimin tanımı; “Geleneksel nitelikteki eğitim-öğretim problemlerine bir alternatif olarak ortaya çıkmış, eğitim etkinliklerini planlayarak ve öğretmenler ile öğrenciler arası iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belirli bir merkezden yapıldığı bir öğretim tekniğidir (İçten, 2006).”

United States Distance Learning Association (USDLA)'a göre Uzaktan Eğitimin tanımı; “Uydu, video, audio grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi gibi elektronik cihazların yardımı ile eğitimin aynı ortamda bulunmayan öğrencilere aktarılmasıdır”. Uzaktan Eğitim ile yapılan derslerde, öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda bulunmaması sebebiyle ders yapılırken farklı uygulamalar, elektronik cihazlar ya da yazılı araç gereçlerden faydalanılması gerekir (Aslantaş, 2014).

Tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere uzaktan eğitimin amacı; eğitimin sekteye uğramasına neden olan zaman ve coğrafi yetersizlikleri ortadan kaldırarak, gelişmekte olan teknolojiye uyum sağlayabilen, zaman ve mekân kavramlarından bağımsız insan eğitimine katkıda bulunan uygulamalarla insanlar için eğitim-öğretim fırsatı oluşturmaktır (Özbay, 2015).

Uzaktan eğitimin gelişim süreci.

Endüstrileşmenin beraberinde getirdiği bilgi toplumuna dönüşüm süreci ile dünyada ki bütün toplumlar bu ani değişime adapte olmak zorunda kalmıştır. Bu değişim ile beraber toplumların sağlık, eğitim, ticaret ve ekonomi gibi alanlardaki ihtiyaçları da değişmiştir. Bu değişimlere paralel olarak talepler ve ihtiyaçlar için alternatif yollar ve eğitim için modern yaklaşımlar bulma konusunda arayışlar başlamıştır (Özbay, 2015). Uzaktan eğitim kavramı bu arayışlar neticesinde ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitimin tarih serüvenine baktığımız zaman, klasik eğitim sisteminin ulaşamadığı bölgelerde yaşamlarını süren ileri yaş seviye öğrencilerin eğitim sistemine katılabilmelerini sağlamayı amaçlayarak kullanıldığı bilinmektedir (Hawkins, 1999). 1700'lü yıllar da mektup ile öğretim uygulamaları ile başlamış olan uzaktan eğitim, bilim ve teknoloji dünyasında yaşanan değişim ve gelişmelerle beraber zaman içerisinde anlamını ve önemini artırarak günümüze kadar gelmiştir.

Uzaktan eğitim kronolojisine bakıldığı zaman;

- 1800'li yıllar gazete ve mektup ile eğitim,
- 1930-1950 yılları arası basılı materyaller ile eğitim,
- 1950-1980 yılları arasında kalan zaman dilimlerinde radyo, TV, video ile eğitim,
- 1980-1995' li yıllar bilgisayar destekli eğitim,
- 1995 yılı sonrasında yaygın bir şekilde web tabanlı eğitimin kullanıldığı görülmüştür (Korkmaz vd., 2018).

Uzaktan eğitimin dünya genelinde anlaşılmasında farklılık oluşturan üç temel yaklaşım ve dönüm noktası olduğunu görüyoruz; 1700'lü yıllar mektup ile öğretim, 1920'li yıllarda elektronik teknolojisinin gelişmesi ile elektronik ders materyalleri ile öğrenimin başlaması ve 1960'larda uzaktan eğitim üniversitelerinin kurulmasıdır (Zvacek, 2011). Bir diğer dönüm noktasının ise internet teknolojilerinin gelişmesi ile günümüzde yaşanmış olduğunu söyleyebiliriz. COVID-19 pandemi süreci ile dünya genelinde neredeyse bütün eğitim kurumlarında daha fazla kullanılmaya başlanmıştır.

Uzaktan eğitimin özellikleri.

Uzaktan eğitim, klasik eğitim öğretim kurumlarının idari yapısı ve işleyişleri haricinde kullanılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte daha modern ve farklı bir eğitim modeli olarak karşımıza çıkmıştır. Bu durum ile beraber, uzaktan eğitimin niteliğinin ortaya çıkmasına ve öneminin anlaşılmasına sebep olmuştur. Uzaktan eğitimin yeni bir model olduğu aşağıda belirtilen özelliklerden anlaşılmaktadır (Holmberg, 1989):

- Öğrenmenin bir eğitici olmadan yapılabileceği ve öğrencilere verilen desteğin öğrencinin geleneksel hazırbulunuşlukları yerine bilgi seviyesine aktarılabilceği hakkındaki yapılan yorumlar,
- Gerekli olan eğitim araç gereçlerinin sunulması ve iletişimin sağlanabilmesi için toplu teknolojik araçlardan düzenli ve devamlı bir şekilde faydalanılması,
- Öğrenen kişi için yapılabilecek uygulamaların oluşturulması, kesinti olmadan öğretme/öğrenme durumunun daha yaygın hale getirilebilmesi için yöntemler; sunum ve iletişim altyapıları ve şekilleri, mevcut ortamların doğru kullanılması ve öğrencilerin yaşamlarına transfer ederek aktarılabilmesi,
- Bireyselleştirilmiş öğretim ve farklı çalışma teknikleri aracılığı ile gerek bireysel eğitim, gerekse toplumsal eğitim sağlanmasını mümkün kılabilmek için özgün içerik oluşturma,
- Genel olarak yüz yüze eğitim ile ortaya çıkan coğrafi engeller, eğitim, öğretim ve yükseköğretim kurumlarının akademik dönemleri ve daha önce oluşturulmuş akademik takvimlere bağlı kalma zorunluluğu düzenleme yapılması ve yönetsel engelleri ortadan kaldırma,
- Ekonomik olması sebebiyle sunmuş olduğu olanaklar,
- Uzaktan eğitim uygulamalarının ve düzenlerinin iş hayatı için çalışanlara ve iş arayanlara yeni iş fırsatları sunması.

Yukarıda bahsedilen özellikler ile bu özellikleri tam anlamı ile uygularken uzaktan eğitim platformlarında öğrenciler eğitime başlayarak bu eğitim kapsamında yapılan çalışmaları devam ettirerek ve tamamlayarak; çalışmaların şartlarına, sağlık durumlarına, aile durumlarına, herhangi bir saat dilimine bağlı kalmadan çalışmalar yapılabilir. Toplu öğrenmeler ya da okullarda yüz yüze eğitimde yaşanan engellerin hiçbirine bağlı kalmadan yapılabilir. Bu sonuç ile beraber uzaktan eğitim için iki farklı görüş öne süren okul türü karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan bir tanesi bireysel çalışma ve bireyselliğin üzerinde önemli ölçüde durur ve geniş topluluklardan bağımsız olarak öğrenmeyi temeline alır. Diğer genel olarak sınıf veya grupla öğretimi yüz yüze eğitim ile düzenli bir unsur olarak kullanan ve önceden tasarlanmış ve eğitimin belirli mekanlarda yapılmasının örneği olan okullardır (Kaya, 2002).

Türkiye ve Uzaktan Eğitim

Türkiye, uzaktan eğitim kavramı ile 1927 yılında tanışmıştır. Eğitim ile alakalı problemlerin tartışıldığı bir kurulda öne sürülmüş ve toplumda okuma yazma bilmeyen insanlara okuma yazma öğretmek amacı ile görüşülmüştür. Mektuptan faydalanarak ve uzaktan eğitim ile beraber bu probleme çözüm üretilmek istenmiş fakat başarılı olunamamıştır. Başarılı

olunamamasının en büyük sebebi ise okuma yazma bilmeyen insanların oranı %90 dolaylarında olmasıdır. Bir öğretmen olmadan okumayı ve yazmayı öğrenmenin mümkün olmayacağı fikri oluşarak, uzaktan eğitimde başarı sağlanamamıştır (Alkan, 1987).

1956 yılına kadar uzaktan eğitim uygulamaya geçilemeyen bir fikir olmaktan ileri gidememiştir (Kaya & Odabaşı, 1996). 1956 yılından sonra uzaktan eğitim uygulamaları için gerekli altyapılar oluşturulmuş ve 1960’da İstatistik ve Yayın Müdürlüğü tarafından “Mektupla Öğretim Merkezi” adı ile bir kurul kurulmuştur (Özarslan & Ozan, 2014). 1962 yılına gelindiğinde farklı nedenler ile eğitim ve öğretime katılamayan ya da eğitimlerini sürdüremeyen öğrenciler ve yetişkin bireylere mesleki bilgi ya da becerilerini geliştirmek isteyen bireylere mektupla öğretim aracılığı ile eğitim verilmesi sağlanmıştır.

Teknolojinin gelişimine paralel olarak 1968 yılında TRT bünyesinde eğitsel programlar oluşturulup yayımlanmıştır. 1973 yılında ise Film Radyo Televizyonla Eğitim Merkezi (FRTEM) aracılığıyla ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim için eğitsel içerikleri uygulamaların tasarlanması planlanarak bu süreç devam etmiştir. Bunlara ek olarak 1975 senesinde kurulmuş Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu ihtiyaç halinde farklı alanlarda televizyon aracılığıyla eğitsel içerikleri programları tasarlayıp yayınlamayı düşünmüştür (Kırık, 2014). 1978 yılında üniversiteler için uzaktan eğitim uygulamalarının tasarlanmasına dair Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “Açık Üniversite” kurulması teklif edilmiştir. Milli Eğitimi Bakanlığı aracılığıyla 1978 yılında gelindiğinde yapılan bu teklif ilerleyen yıllarda 1981 yılında 2547 sayılı kanun ile hayata geçirilmiş ve Anadolu Üniversitesi bünyesinde üniversite kademesinde ilk Açık Öğretim Fakültesi kurulmuştur (Gelişli, 2015). 1990 yılından sonra da diğer yükseköğretim kurumlarında uzaktan eğitim uygulamalarına geçmeye başlamıştır. 1992 yılında ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açık öğretim lisesi ve 1998 de 6-7 ve 8. sınıf eğitimini veren açık ilköğretim okulunun açıldığı bilinmektedir (Demiray & Adıyaman, 2002).

Günümüze gelindiğinde uzaktan eğitim uygulamaları çoğu yükseköğretim kurumlarında, kamu kurumu ve özel sektör bünyesinde kullanılmaktadır. Yükseköğretim kurumlarının yaklaşık %80’i uzaktan eğitim uygulamaları aracılığıyla diploma, ön lisans, lisans, yüksek lisans eğitimi veriyor, eğitimlerini ise basılı materyaller, radyo-televizyon programları, bilgisayar destekli ve yüz yüze eğitimler kullanarak devam ettirmektedir. Öğrenciler çevrimiçi olarak deneme sınavlarına, önceden hazırlanmış ders içeriklerine ve videolarına, dijital ders kitaplarına ulaşım imkânına sahiplerdir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “Eğitsel E-içeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi Bileşeni” kapsamında Eğitim Bilişim Ağı (EBA) tasarlanmış ve EBA’ nın alt yapısını kullanan bir uzaktan eğitim merkezi (UZEM) kurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde UZEM farklı

beklentileri karşılamak için bütün öğretmenlere hayat boyu e-öğrenme imkanı sunma düşüncesi ile oluşturulmuştur (Özbay, 2015).

Türkiye COVID-19 salgın süreci ve uzaktan eğitim.

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 12 Mart 2020 tarihi ile beraber MEB'e bağlı tüm eğitim ve öğretim kurumlarının uzaktan eğitime geçeceği söylenerek aşağıdaki şekilde bir planlama sunulmuştur (Avcı & Akdeniz, 2021);

TV Eğitimi: Uydu frekansları ile EBA ilkokul, ortaokul ve lise televizyon kanallarından program yayın her sınıf seviyesi için farklı saatlerde planlanarak, her iki seviye için günün iki saat olarak ayarlanmıştır.

Asenkron Eğitim: EBA'yı (<http://www.eba.gov.tr>) internet sitesi üzerinden öğrencilerin bireysel olarak kullanımı (Bütün sınıf düzeyine uygun her gün her saat için tamamen gönüllü öğretmenler tarafından sunulan eş zamanlı olmayan videolardan anlatılan derslere erişim) tavsiye edildiği bilinmektedir.

Senkron Eğitim: Öğrenci ve öğretmenlerin etkileşimli bir şekilde kullanabileceği EBA canlı sınıf-dersler LGS'ye girecek 8. ve üniversite sınavlarında girecek 12. Sınıflar için saat sınırlaması olmaksızın öğrencilerin kendi öğretmenleri ile sınava hazırlık ve soru cevap alıştırmalı yapması sebebi ile başlanmış, 30 Nisan 2020'den itibaren tüm sınıf tür ve düzeyleri için bir program dâhilinde EBA canlı ders uygulamaları planları oluşturulmuştur (Avcı & Akdeniz, 2021).

Uzaktan eğitimle alakalı literatürde bulunan çalışmalara bakıldığında yükseköğretim kademesindeki öğrencilere yönelik farklı platformların bulunduğu (Ak vd., 2018; Erfidan, 2019; Hamutoğlu vd., 2019; Kaba, 2019; Mercan, 2018; Öztürk, 2017; Paydar & Doğan, 2019; Pepeler vd., 2017; Yamamoto & Altun, 2020) ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çeşitli eğitim kurumlarında ise EBA'nın ön planda olduğu (Ateş vd., 2015; Çakmak & Taşkıran, 2017; Kartal, 2017) görülmüştür. Dünyada ve ülkemizde COVID-19 ile ilgili yapılan basın haberleri ve sosyal medya bilgileri incelendiğinde pandemi döneminin devam ettiği ve bir süre daha devam edebileceği riski (Azevedo vd., 2020) ile uzaktan eğitim sürecinin devam edebileceği olasılıklar arasında gösterilmektedir.

COVID-19 salgın süreci ve beden eğitimi dersi.

Türkiye COVID-19 sağlık krizinin negatif etkileri ile bu krizin daha fazla yayılmasını önlemek için okulları kapatmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı uzaktan eğitim şeklinde devam edecek olan ve öğretmen öğrenci arasında bilgi akışını devam ettirmek için tasarlanmış olan

EBA aracılığıyla eğitimi aksatmadan devam ettirmeye çalışmıştır. EBA ile derslerin aksamasını önüne geçilmiştir. Canlı ders ve sınıflarda yapılan eğitim, etkinlikler ve uygulamalar ile total de 5.954.174 canlı ders yapıldığı kaydedilmiştir (MEB, 2020). Uzaktan eğitim ile yapılan eğitim çalışmalarının, öğretmen ile öğrencinin ders içeriklerine ve hedeflerine uygun program dikkate alınarak, çeşitli özellikler kullanılarak yapılmıştır. Bu sebepten dolayı kolay öğretim araç-gereçlerinin paylaşılmasının ötesine geçerek öğrenciler için maksimum seviyede öğrenmenin gerçekleşmesi ve sürdürülebilmesi amacıyla çeşitli öncelikler ve stratejilerle yaklaşılması gereken bir uygulama olmasının önemi konu ile ilgili kaynaklarda karşımıza çıkmaktadır (Akkoyunlu & Bardakçı, 2020).

COVID-19 salgın döneminde Avrupa ülkelerindeki beden eğitimi ve spor dersinin güncel durumunu ortaya çıkarmak için Avrupa Beden Eğitimi Birliği aracılığıyla 37 ülkenin 41 EUPEA üyesini kapsayacak şekilde bir çalışma yapılmış, çalışmaya dönüt veren 39 üyenin bulguları incelendiğinde, üye ülkelerin %41'inde eğitim ve öğretim kurumlarının kapalı ve beden eğitimi dersinin evde öğretim şeklinde yapıldığı; %38,5'i de eğitim ve öğretim kurumlarının eğitime devam ettiği ve beden eğitimi derslerinin sınırlı ve tavsiyeler dikkate alınarak yapılmaya çalışıldığı; %15,4'lük kısım da okulların kapalı olmadığını fakat beden eğitimi derslerinin yapılmadığını öne sürmüşlerdir (EUPEA, 2020).

COVID-19 salgın döneminde okulların beden eğitimi ders saatlerini azaltma gibi uygulamaların yapılıp yapılmadığına dair soru sorulmuş ve sorulan soruya, cevap veren ülkelerin %75'i ders saatini azaltmadıklarını, %25'i ise ders saatlerini azalttıklarını söyleyerek görüşlerini bildirmişlerdir. Aynı çalışma kapsamında, beden eğitimi ve derslerinin program kapsamındaki ders sayısının sürdürülmesinin çok olası bir durum olmadığı belirtilerek, katılan ülkelerin öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik motivasyonlarını yükseltmek amacı ile en fazla yararlanıp ve kullanılan yöntemin "hareket günlükleri (öğrencilerin gün içindeki beden eğitimi spor aktivitelerine yönelik kayıt tuttıkları doküman)" olduğu da aktarılmıştır (Arslan & Görgülü, 2021).

Beden eğitimi ders saatini azaltmayan ülkeler içinde bulunan İtalya, okulların kapanması ile beraber, öğretmen ve öğrencilerin mağduriyet yaşamaması için uzaktan eğitim ile eğitime devam etmeye çalışmıştır. Konu ile alakalı kurumlar ve yetkililer beden eğitimi dersinin işlenmeye devam etmesi için öğretmenlere çeşitli araç gereç ve materyal ile destek vermiştir. İnteraktif bir şekilde yapılan beden eğitimi dersleri verimli olarak yürütülmeye çalışılmış ve bu doğrultuda derslerde kullanılabilecek ve yararlanılabilecek cihazların, uygulamaların, materyallerin tanıtıldığı online seminerler (webinarlar) düzenlenmiştir.

İtalya'nın aynı zamanda “Hareket Etmeyi Durdurmuyorum” sloganlı sosyal medya kampanyalarını yürüttüğü görülmüştür (EUPEA, 2020).

Yapılan araştırmalar COVID-19 ve pandemi sürecinin eğitim ve öğretim üzerindeki etkilerini bariz bir şekilde ortaya koyarken, yaşanan bu sürecin ne zaman sona ereceğine dair akıllarda soru işaretleri bırakmaya devam etmektedir. Özellikle beden eğitimi ve spor alanında bu dersi veren öğretmenlerin yaşamış oldukları problemlerin anlaşılıp ve bu problemlerin nasıl giderilmesine dair çalışma sayısının yeterli miktarda olmadığını görüyoruz (Özcan & Saraç, 2020).

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bütün dersleri kapsayacak çeşitli düzenlemelere gidilmiş, EBA aracılığıyla kaynak erişimi sağlanmasına rağmen, bu kaynakların verimli bir şekilde nasıl kullanılabileceklerine dair öğretmenlerin daha fazla bilgi edinmelerinin gerekli olduğu gözlemlenmiştir. Bu konu ile alakalı bazı görüşler, EBA aracılığıyla yapılan beden eğitimi ve spor dersinin hedeflerine ulaşmakta zorluk yaşandığını öne sürmüştür (Aras & Işık, 2020).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Yapılan bu bilimsel çalışma, nicel araştırma yöntemi olan tarama modeli ile yapılmıştır. Veri toplamak için likert tipi ölçekten faydalanılmıştır. “Likert tipi” ölçeklerle yapılan tarama modeli araştırmalarda eğitimle ilişkili konularda genellikle kullanıldığı görülmektedir (Karadağ, 2012).

Evren ve Örneklem/Çalışma ve Araştırma Grubu

Araştırmamızın evrenini 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında eğitim gören İstanbul ili Bağcılar ilçesinde bulunan Kurtdereli Mehmet Ortaokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında öğrenim gören rastgele seçilmiş gönüllü, 220 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem seçiminde basit yansız örnekleme modeli kullanılmıştır. Bu modele göre evrendeki her bireyin örnekleme dâhil olma olasılığı bulunmaktadır. %95 güven aralığında yapılan araştırmalarda evrendeki kişi sayısının 1.000.000’a kadar olduğu araştırmalarda örneklem homojen ise 246, örneklem homojen değilse 384 kişiden oluşmaktadır (Can, 2014). Bu kapsamda araştırmanın örneklem grubunun evreni temsil edecek yeterlilikte olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Teknikler/Araçları

Araştırmamızda kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Veri toplama aracının birinci bölümünde çalışmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri, cinsiyet, sınıf, yaş, derslere katılmak için yaşanan internet sorunu, derslere katılırken kullanılan teknolojik cihazlar, pandemi sürecinden önce spor yapmak, öğrenci ailelerinin maddi durumu, beden eğitimi dersinin yüz yüze olması ve beden eğitimi dersinin uzaktan eğitim şeklinde olması bilgileri ile toplamda 8 tane demografik soru sorulmuştur.

Veri toplama aracının ikinci bölümünde ise öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutum puanlarını belirlemeyi amaçlayan ölçek bulunmaktadır. Çalışmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarını belirleyebilmek amacı ile Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında tasarlanan “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği” kullanılarak veriler toplanmıştır.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği 24 olumlu ve 11 olumsuz toplamda 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert türünde olup, dereceleme biçimi “ ‘Kesinlikle Katılmıyorum’ (1), ‘Katılmıyorum’ (2), ‘Karasızım’ (3), ‘Katılıyorum’ (4),

‘Tamamen Katılıyorum’ (5)’ şeklinde yapılmaktadır. Ölçeğin 11 maddesi olumsuz (3,17,19,20,24,25,26,29,30,34,35) ve diğer 24 maddesi olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır ve bu ölçekte alınacak en yüksek puan 175, en düşük puan 35’tir (Güllü & Güçlü, 2009). Analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puan ortalaması 145,23 olarak elde edilmiştir..

Süreç/Uygulama

Araştırmamızda kullanılan veri toplama aracının uygulama, geliştirme, tasarım, analiz, uygulama ve değerlendirme aşamaları 22.10.2021-15.12.2021 tarihleri arasında incelenmiş ve yapılmıştır. Veriler İstanbul ili Bağcılar ilçesinde bulunan Kurtdereli Mehmet Ortaokulu gönüllü öğrencilerinden, yüz yüze görüşme tekniği ile yapılan anket çalışması şeklinde toplanmıştır. Araştırmamızda kullanılan anketin ortalama cevaplama süreci 10-12 dk olarak gözlemlenmiştir. Araştırmanın etik kurallara uygunluğu için İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinlerin alınması 1 ay sürmüştür. Anketlerin izin alındıktan sonra okulda uygulanması 2 hafta olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin araştırmaya dahil oldukları süreç boyunca eğitsel unsurlar, etik kurallar, gönüllülük ve gizlilik ilkeleri, araştırma hakkında bilimsel bilgilerin verilmesine dikkat edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler, IBM SPSS Statistics 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada ölçek puanları hesaplanarak, elde edilen puanların normal dağılım için uygun olup olmadığını belirlemek için için basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmiştir. Ölçeklerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +1 ile -1 arasında olması normal dağılım için yeterli görülmektedir (Groeneveld & Meeden, 1984; Moors, 1986; Hopkins & Weeks, 1990; De Carlo, 1997).

Değerler incelendiğinde internet öz-yeterliliği puanı ve öğrenen kontrolü puanı dışında kalan puanların basıklık ve çarpıklık katsayılarının -1 ile +1 arasında olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre puanların normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Puanların normal dağılım göstermesi nedeni ile çalışmada parametrik test teknikleri kullanılmıştır. Ölçek puanının demografik özelliklere göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi için t testi ve kullanılmıştır. T testi, 2 gruplu demografik değişkenlerin analizinde kullanılmıştır.

İnternet öz-yeterliliği puanı ve öğrenen kontrolü puanı basıklık ve çarpıklık katsayılarının -1 ile +1 arasında olmaması nedeniyle normal dağılım göstermediği bu sebeple parametre dışı test teknikleri kullanılması uygun görülmüştür. Ölçek puanının demografik özelliklere göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi için Mann-Whitney testi 2 gruplu demografik değişkenlerin analizinde kullanılmıştır.

Araştırmacı Rolü

Bu bilimsel araştırmada araştırmacı; yöntem ve veri toplama aracı geliştirme, uygulama sırası, uygulama sonrası ve veri toplama süreci boyunca yüksek lisans öğrencisi olarak yer almıştır. Araştırmacı aynı zamanda örneklem kurumunda beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak süreç içerisinde bulunmuştur. Araştırmacı, araştırmaya başlamadan önce resmi kurumlardan alınan izinlerle beraber bu çalışmaya dahil olmak isteyen öğrencilerin gönüllülük esası gözetilerek ve velilerinin yazılı iznini almıştır. Araştırma süreci boyunca araştırmacı çalışmanın tüm aşamalarında eğitimci rolünü objektif ve hedeften sapmadan uyguladığını varsaymaktadır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutumun belirlenmesi amacıyla Güllü ve Güçlü tarafından geliştirilen geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış olan “Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Ölçek tek boyutlu olup, açıklanan varyans değeri %36,19, birinci öz değeri ise 12,67’dir. 45 gün ara ile ve 50 ortaöğretim öğrencisine uygulanması sonucunda test tekrar test yöntemi ile elde edilen güvenilirlik katsayısı 0,80, tutarlılık katsayısı ise 0,94 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu sonuçlar “Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden eğitimi Dersi Tutum Ölçeği”nin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu kanıtlamaktadır. Bu çalışma için elde edilen Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı ise 0,613 olarak bulunmuştur. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0 değerine yaklaştıkça güvenilirlik düzeyi azalmakta, 1’e yaklaştıkça güvenilirlik düzeyi artmaktadır. Aldığı değerlere göre aşağıda ifade edildiği gibi değerlendirilir.

0.80 – 1.00 Yüksek Güvenilirlik

0.60 – 0.79 Güvenilir

0.40 – 0.59 Düşük Güvenilirlik

0.00 – 0.39 Güvenilir Değil

İlgili referans aralıklarına göre elde edilen Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0,613 değeri ile kullanılan ölçeğin güvenilir olduğunu ifade etmektedir. Ölçekteki maddeler olumlu ve olumsuz sorulardan oluşmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Tablo 1

Basıklık ve Çarpıklık Değerleri İle Güvenirlik Katsayısı

	n	Çarpıklık	Basıklık
Beden Eğitimi Dersi Tutumu	220	-0,815	0,139

Değerler incelendiğinde internet öz-yeterliliği puanı ve öğrenen kontrolü puanı dışında kalan puanların Kurtosis (basıklık) ve Skewness (çarpıklık) katsayılarının -1 ile +1 arasında olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre puanların normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Puanların normal dağılım göstermesi nedeni ile çalışmada parametrik test teknikleri kullanılmıştır. Ölçek puanının demografik özelliklere göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi için t testi kullanılmıştır. T testi, 2 gruplu demografik değişkenlerin analizinde kullanılmıştır.

Tablo 2

Demografik Değişkenlere Göre Dağılım

		n	%
Cinsiyetiniz	Erkek	110	50,0
	Kız	110	50,0
Sınıfınız?	6.Sınıf	42	19,1
	7.Sınıf	67	30,5
	8.Sınıf	111	50,5
Yaşınız	10-12 yaş	112	50,9
	13-15 yaş	108	49,1
Kardeş sayınız	2'den az	112	51,1
	3'ten fazla	107	48,9
5) Derslere katılmak için internet sorunu yaşadınız mı?	Evet	22	10,0
	Hayır	96	43,6
	Bazen	102	46,4
6) Derslere katılırken bilgisayar kullandınız mı?	Hayır	101	45,9
	Evet	119	54,1
6) Derslere katılırken cep telefonu kullandınız mı?	Hayır	69	31,4
	Evet	151	68,6

Tablo 2. (Devamı)

6) Derslere katılırken tablet kullandınız mı?	Hayır	156	70,9
	Evet	64	29,1
6) Derslere katılırken kullandığınız başka teknolojik cihazlar var mı?	Hayır	218	99,1
	Evet	2	0,9
7) Pandemi sürecinden önce fiziksel aktivitelere katılıyor muydunuz?	Evet	86	39,3
	Hayır	133	60,7
8) Beden eğitimi dersi yüz yüze olmalı.	Evet	214	97,3
	Hayır	6	2,7
9) Beden eğitimi dersi uzaktan eğitim şeklinde devam etmeli.	Evet	3	1,4
	Hayır	217	98,6

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre araştırmaya katılımcıların %50 oranında kız, %50 oranında erkek öğrenci olduğu belirlenmiştir. %50,5’8. sınıf öğrencisi olduğu, %40’ı 13 yaşında olduğu, %51,1’i 2’den az kardeşi olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde derslere katılırken %46,4’ü bazen internet sorunu yaşadığı; derse katılırken %54,1’i bilgisayar kullandığı, %68,6’sı cep telefonu kullandığı, %70,9’u tablet kullanmadığı ve %99,1’i başka teknolojik cihazları tercih etmediği gözlemlenmiştir. Pandemi sürecinden önce fiziksel aktivitelere katılmayan öğrencilerin %60,7 olduğu, %97,3’ü beden eğitimi dersinin yüz yüze olması gerektiği ve %98,6’sı beden eğitimi dersinin uzaktan eğitim şeklinde devam etmemesi gerektiği ileri sürülmektedir.

Tablo 3*Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğine Yönelik Dağılım*

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1.Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	4	1,8	5	2,3	33	15,0	66	30,0	112	50,9
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	2	0,9	12	5,5	35	15,9	88	40,0	83	37,7
3.Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	158	71,8	32	14,5	21	9,5	6	2,7	3	1,4
4 Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	3	1,4	17	7,7	66	30,0	76	34,5	58	26,4
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	8	3,6	23	10,5	42	19,1	66	30,0	81	36,8

Tablo 3. (Devamı)

6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs.) öğrenmekten zevk alıyorum.	6	2,7	17	7,7	41	18,6	70	31,8	86	39,1
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	5	2,3	7	3,2	22	10,0	88	40,0	98	44,5
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum.	18	8,2	36	16,4	47	21,4	69	31,4	50	22,7
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	10	4,5	16	7,3	56	25,5	76	34,5	62	28,2
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	14	6,4	38	17,3	53	24,1	67	30,5	48	21,8
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	7	3,2	26	11,8	30	13,6	58	26,4	99	45,0
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.	8	3,6	17	7,7	48	21,8	68	30,9	79	35,9
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	9	4,1	13	5,9	26	11,8	72	32,7	100	45,5
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	12	5,5	27	12,3	55	25,0	79	35,9	47	21,4
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	1	0,5	7	3,2	16	7,3	47	21,4	149	67,7
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	9	4,1	15	6,8	39	17,7	78	35,5	79	35,9
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	145	65,9	41	18,6	17	7,7	12	5,5	5	2,3
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır	6	2,7	8	3,6	17	7,7	22	10,0	167	75,9
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	164	74,5	31	14,1	18	8,2	3	1,4	4	1,8
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	115	52,3	53	24,1	29	13,2	14	6,4	9	4,1
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	3	1,4	4	1,8	21	9,5	82	37,3	110	50,0
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	11	5,0	19	8,6	50	22,7	83	37,7	57	25,9

Tablo 3. (Devamı)

23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	6	2,7	3	1,4	28	12,7	68	30,9	115	52,3
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	178	80,9	25	11,4	10	4,5	4	1,8	3	1,4
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	197	89,5	15	6,8	3	1,4	2	0,9	3	1,4
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	166	75,5	23	10,5	18	8,2	7	3,2	6	2,7
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	4	1,8	9	4,1	43	19,5	71	32,3	93	42,3
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	8	3,6	18	8,2	49	22,3	73	33,2	72	32,7
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	130	59,1	43	19,5	31	14,1	8	3,6	8	3,6
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	160	72,7	30	13,6	17	7,7	7	3,2	6	2,7
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	13	5,9	28	12,7	31	14,1	67	30,5	81	36,8
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	4	1,8	9	4,1	29	13,2	88	40,0	90	40,9
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	14	6,4	16	7,3	55	25,0	51	23,2	84	38,2
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	158	71,8	36	16,4	15	6,8	6	2,7	5	2,3
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	181	82,3	19	8,6	12	5,5	5	2,3	3	1,4

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutum ölçeğine yönelik dağılım incelendiğinde katılımcıların %50,9'u kesinlikle dersleri sabırsızlıkla beklediği, %40'ı derslerde kendini zinde hissettiği, %71,8'i kesinlikle dersi gereksiz bir ders olarak görmediği, %34,5'i ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazandığı, %36,8'i kesinlikle derslerde karşılaştığı spor dallarının (basketbol, hentol gibi) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgisini çektiği, %39,1'i kesinlikle derste karşılaştığı spor dalları ile ilgili temel becerileri (serbest atış, turnike gibi) öğrenmekten mutlu olduğu, %44,5'i kesinlikle dersler sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anladığı, %31,4'ü derste öğrendiği becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguladığı, %34,5'i derste temel sağlık kuralları ile ilgili

bilgileri arttığı, %30,5'i ders etkinlikleri az iletişim kurduğu sınıf arkadaşlarıyla iletişimini artırdığı, %45'i kesinlikle ders etkinlikleri yakın olduğu arkadaşlarıyla samimiyetini daha da güçlendirdiği, %35,9'u kesinlikle ders aktiviteleri kendine güven duymasını sağladığı, %45,5'i kesinlikle ders aktivitelerinde arkadaşlarıyla dostça oynadığı, %35,9'u derslerin günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşündüğü, %67,7'si kesinlikle derse katılmaktan zevk duyduğu, %35,9'u kesinlikle derslerin sınıf içi etkileşimini artırdığı, %65,9'u kesinlikle beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğine katılmadığı, %75,9'u kesinlikle beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olması gerektiği, %74,5'i kesinlikle derslerde eşofmanlarını hiçbir şey yapmadan tekrar çıkardığına katılmadığı, %52,3'ü derste öğrendiği bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatında hiç işine yaramayacağına kesinlikle katılmadığını düşündüğü, %50'si kesinlikle ders aktivitelerinin fiziksel gelişime katkı sağladığını düşündüğü, %37,7'si derslerde rahatlayıp gevşediği, %52,3'ü kesinlikle dersler sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığını düşündüğü, %80,9'u kesinlikle dersin yaramaz ve tembel öğrencilerin dersi olmadığını, %89,5'i kesinlikle dersin okul programlarından çıkartılmaması gerektiği, %75,5'i kesinlikle ders aktivitelerine katılmak istediği, %42,3'ü kesinlikle dersler sayesinde yeteneklerinin farkına vardığı, %32,7'si ders aktiviteleri sayesinde sağlığını daha iyi koruduğu, %59,1'i kesinlikle üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak kendisini rahatsız etmediği, %72,7'si kesinlikle derslerde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğrenmediği, %36,8'i kesinlikle derslerin insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ettiği, %40,9'u kesinlikle derslerde sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirici hareketler yaptığı, %38,2'si kesinlikle ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak durduğu, %71,8'i kesinlikle ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılmadığı, %82,3'ü kesinlikle ders aktivitelerinin öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik etmediği yönünde düşünceleri savundukları ortaya çıkmıştır.

Tablo 4

Betimsel İstatistikler

	n	Minimum	Maximum	Ort.	ss
Beden Eğitimi Dersi Tutumu	220	92,00	175,00	145,23	19,37

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puan ortalaması 145,23 olarak elde edilmiştir.

Tablo 5*Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları*

		n	Ort.	ss	t	p
Beden Eğitimi Dersi Tutumu	Erkek	110	146,85	17,88	1,247	0,214
	Kız	110	143,60	20,71		

Beden eğitimi dersi tutumu puanı cinsiyet değişkenine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puanı cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 6*Sınıf ve Yaş Değişkeni Analiz Sonuçları*

	Sınıfınız?	Yaşınız
N	220	220
Aritmetik Ort.	7,31	12,46
Medyan	8,00	12,00
Mod	8	13
Standart Sapma	,774	,818

Araştırmaya katılan öğrencilerin 12,46 yaş ortalamasında, sınıf düzeylerinin 7,31 ortalamasında olduğu görülmektedir.

Tablo 7*Beden Eğitimi Dersi Tutumu Sınıf ve Yaş Değişkenleri Arasındaki Korelasyon Analiz Sonuçları*

		Beden Eğitimi Dersi Tutumu
Sınıfınız?	Korelasyon Katsayısı	-,208**
	Sig. (2-tailed)	,002
	N	220
Yaşınız	Korelasyon Katsayısı	-,249**
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	220

* $p<0,05$ Öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumu ile sınıf düzeyleri arasındaki korelasyon analiz sonuçları incelendiğinde, beden eğitimi dersi tutumu ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. ($p: ,002<0,05$).

Öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumu ile yaş değişkeni arasındaki korelasyon analiz sonuçları incelendiğinde, beden eğitimi dersi tutumu ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. ($p: ,000<0,05$).

Tablo 8*Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları*

		n	Ort.	ss	t	p
Beden Eğitimi	2'den az	112	144,87	20,82	-0,344	0,731
Dersi Tutumu	3'ten fazla	107	145,77	17,85		

Beden eğitimi dersi tutumu puanı kardeş sayısı değişkenine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puanı kardeş sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$)

Tablo 9*İnternet Sorunu Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları*

		n	Ort.	ss	t	p
Beden Eğitimi	Evet	22	142,27	21,46	-1,117	0,266
Dersi Tutumu	Hayır	96	147,35	18,73		

Beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için internet sorunu değişkenine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tablo 8'de verilmiştir.

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için internet sorunu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 10*Bilgisayar Kullanım Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları*

		n	Ort.	ss	t	p
Beden Eğitimi	Hayır	101	145,44	19,32	0,147	0,884
Dersi Tutumu	Evet	119	145,05	19,50		

Beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için bilgisayar kullanım değişkenine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için bilgisayar kullanım değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 11*Cep Telefonu Kullanım Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları*

		n	Ort.	ss	t	p
Beden Eğitimi Dersi	Hayır	69	146,10	17,24	0,452	0,652
Tutumu	Evet	151	144,83	20,32		

Beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için cep telefonu kullanım değişkenine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için cep telefonu kullanım değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 12*Tablet Kullanımı Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları*

		n	Ort.	ss	t	p
Beden Eğitimi Dersi	Hayır	156	145,31	18,93	0,104	0,918
Tutumu	Evet	64	145,02	20,57		

Beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için tablet kullanım değişkenine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Yapılan istatistiksel analiz sonucuna göre beden eğitimi dersi tutumu puanı derslere katılmak için tablet kullanım değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 13*Pandemi Sürecinden Önce Fiziksel Aktivitelere Katılım Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutumu t Testi Sonuçları*

		n	Ort.	ss	t	p
Beden Eğitimi Dersi	Evet	86	151,35	16,22	4,130	0,000*
Tutumu	Hayır	133	141,12	20,22		

*** $p<0,05$**

Beden eğitimi dersi tutumu puanı pandemi sürecinden önce fiziksel aktivitelere katılım değişkenine göre analiz edilmesi amacıyla yapılan t-testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre beden eğitimi dersi tutumu puanı pandemi sürecinden önce fiziksel aktivitelere katılım değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Ortalama puanlara göre pandemi süreci öncesinde fiziksel aktivitelere katılım yapanların, katılım yapmayanların puanına göre daha yüksektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu bilimsel araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin COVID-19 salgın sürecinde beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesidir. Pandemi sürecinde, uzaktan eğitim ve beden eğitimi alanlarının arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için disiplinler arası bir yaklaşım benimsenmiş olup, özgün ve sentez bir çalışmanın ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Araştırmamızın amacına ulaşmak için hipotezlerin doğruluk payları irdelenmiş, bulgular literatürde yapılan diğer çalışmalarla benzer ya da farklı yönler göz önünde bulundurularak tartışılmıştır.

Hipotez 1. COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim ile yapılan beden eğitimi dersine karşı öğrenciler olumlu bir tutum geliştirmiştir. Beden eğitimi ve spor dersine karşı öğrencilerin pandemi süreci sonrasında yapılan anket ve istatistiksel analiz sonuçlarına göre olumlu tutumlar sergilediği ve dersin yüz yüze olması gerektiği çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından belirtilmiştir.

Bu hipotez ile ilgili bulgulara baktığımız zaman öğrencilerin beden eğitimi dersinin uygulamaya yönelik bir ders olması sebebiyle uzaktan eğitim ile yapıldığında etkileşimin azaldığını, beden eğitimi dersinin spor salonlarında, geniş ve ferah alanlarda dersle ilgili materyallerle ve yüz yüze yapılması gerektiği görülmektedir (Yıldız & Bektaş, 2020).

Hipotez 2. COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim yoluyla yapılan beden eğitimi ve spor dersinde kullanılan çevrimiçi platformlar, dersin işlenmesi ve içeriği yeterli olmamıştır.

Çalışmamız kapsamında yapılan analiz sonuçlarına göre öğrencilerin, beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutumları ile dersin yüz yüze olması gerektiği öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından belirtilmiştir. Türkiye’de pandemi ilan edilmesinden sonra eğitim ve öğretim sekteye uğramış, bazı branş derslerinde uygulama olmadan yapılamayacak olan beden eğitimi ve spor derslerinin yanında müzik ve görsel sanatlar gibi derslerde MEB’in tasarladığı EBA üzerinden ve TRT EBA ilköğretim, ortaokul ve lise olmak üzere 3 TV kanalı aracılığı ile yürütülmeye çalışılmıştır (Çetin vd., 2021).

Bu amaç doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığı bir çok bölgede uzaktan eğitim sürecinin aksamadan yapılabilmesi için kısıtlı maddi imkanlara sahip ihtiyaç sahibi öğrencilere tablet dağıtarak destek olmaya çalışmıştır. Bunun yanında, eğitim öğretim faaliyetlerinin aksamadan

devam etmesi için bazı bölgelerde internet altyapıları güçlendirilerek kontroller yapılmış ve internete erişimi zor olan bölgelere internet ağı ulaştırılmıştır. Bütün bu uzaktan eğitimle alakalı yapılan planlamalar ve çalışmalar neticesinde, ülke genelinde ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim faaliyetleri senkron ya da asenkron olacak şekilde uzaktan gerçekleştirilmeye çalışılmıştır (Güven, 2021).

Hipotez 3. Uzaktan eğitim sürecinde ulusal ve küresel çapta beden eğitimi dersi için farklı dijital ve çevrimiçi uygulamalar kullanılmıştır. Bu bilimsel araştırmanın istatistiksel analiz sonuçlarından elde edilen verilere göre öğrenciler uzaktan eğitim sürecinde, beden eğitimi ve spor dersleri için cep telefonu, tablet, bilgisayar ve diğer teknolojik cihazlar ile eğitim ve öğretime devam ettiği belirlenmiştir.

COVID-19 sırasında bazı Avrupa ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde beden eğitimi uygulamaları şu şekildeydi: Kuzey Makedonya'da öğretim yılı çevrimiçi öğretim ve evde eğitim ile devam etti. Farklı öğretmenler, senkron bir şekilde çevrimiçi sınıflar, kaydedilmiş videolar, öğrenciler için görevler, projeler veya sadece takip edilecek bağlantılar gibi farklı formlar kullandı (Filiz & Konukman, 2020).

Macaristan haftalık “hareket günlükleri” ile öğrencileri beden eğitimi dersi için motive etmenin en yaygın ve önemli yöntemi olduğunu vurgulamıştır. İtalya'da öğretmenler çevrimiçi uzaktan eğitim yoluyla beden eğitimi ve sporu öğretmeye yönlendirildi. SHAPE America – Society of Health and Physical Educators çevrimiçi materyaller, pratik ve teorik içerikli video dersler, popüler olan spor uygulamaları ve beden eğitiminin nasıl öğretileceği hakkında webinarlar düzenleyerek beden eğitimi öğretmenlerini destekledi. Ek olarak, bir sonraki eğitim öğretim yılının nasıl organize edileceğine dair sosyal medyada çevrimiçi anketler ve #IdoNotstopMoving adlı bir beden eğitimi kampanyası başlatıldı. Bu kaynaklar ücretsizdi ve İtalya'daki tüm beden eğitimi öğretmenlerinin erişebileceği şekildeydi (EUPEA, 2020).

Amerika Birleşik Devletleri'nde SHAPE America, teorik ve pratik içerikli video da dahil olmak üzere sağlık ve beden eğitimi için çevrimiçi sanal kaynaklar olan #HPEatHome sağlayarak beden eğitimi öğretmenlerini destekledi. Öğretmenler evde yapılabilecek beden eğitimi etkinlikleri için öneriler içeren bir uzaktan eğitim programı uygulamışlardır. Çevrimiçi oturumlar düzenlediler ve Dünya Sağlık Örgütü yönergelerinin önerdiği şekilde günde bir saat orta ila güçlü fiziksel aktiviteyi tamamladılar (Filiz & Konukman, 2020).

Türkiye'deki öğretmenler, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan EBA adlı bir eğitim bilgi ağı üzerinden çevrimiçi dersler verdi. Ayrıca bakanlık tarafından her sınıf için hazırlanan EBA-TV kanalından öğrencilere her gün, belirli saatlerde canlı yayın yapılmıştır.

Genel olarak, mevcut COVID-19 pandemisi nedeniyle dünyada okula dönüş için üç senaryo tartışılmıştır:

- Katı kuralları azaltma protokolleri de dahil olmak üzere yüz yüze eğitim
- Uzaktan Eğitim
- Hibrit eğitim (evde ve okulda, yüz yüze ve uzaktan)

Hipotez 4. Milli Eğitim Bakanlığı pandemi sürecinde uzaktan eğitim ve beden eğitimi ve spor dersi ile ilgili çalışmalarda bulundu. Bu bilimsel araştırmamızdan elde edilen verilerin analizine göre, öğrenciler beden eğitimi ve spor derslerine katılırken bazen internet bağlantı sorunu yaşamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından daha önceden tasarlanmış ve uygulanmaya başlanmış olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) bu süreçte daha fazla önem kazanmış ve bu sürecin etkili, verimli ve daha sağlıklı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamıştır.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda COVID-19 salgın sürecinde yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Virüsün yayılma oranındaki yükselişle birlikte maske zorunluluğu ve sokağa çıkma yasaklarının getirilmesiyle eğitimin uzaktan eğitim ile yapılması kararlaştırılmıştır. Alınan bu kararlardan sonra TRT ve Milli Eğitim Bakanlığı ortak hareket ederek EBA TV eğitim kanalı oluşturmuştur. EBA TV’de teorik dersler sınıflara bölünerek yayınlanmış ama uygulama ağırlıklı bir ders olan beden eğitimine diğer derslerden daha az bir süre ayrıldığı görülmüştür. Beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimine paralel olarak sosyal ve bilişsel gelişimine katkı sağladığı yapılan birçok araştırma sonucu ile ortaya konulmuştur. Öğrencilere önemli ölçüde fayda sağlayan beden eğitimi ve spor dersine ayrılan sürenin daha az olması ve etkinlerin kısa tutulması öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinden almış oldukları maksimum faydadan mahrum kalmalarına yol açmıştır (Yıldız & Bektaş, 2020).

Öğretmenlerin rol ve yeterlilikleri bu dönemde büyük bir önem kazanmış, özellikle beden eğitimi ve spor öğretmenleri ciddi insiyatifler alarak eğitim ve öğretime uzaktan eğitim şeklinde devam etmiştir. MEB’in EBA üzerinden beden eğitimi ve spor dersi için içerik düzenlemeleri ile TRT EBA aracılığıyla öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerini televizyon üzerinden aktardığı görülmüştür (Özcan & Saraç, 2020).

Hipotez 5. İlerleyen yıllarda yaşanabilecek salgın veya doğal afetlerde uzaktan eğitim ve beden eğitimi dersi entegre bir şekilde yapılır. Bu hipotezimiz dünyada ve ülkemizde yaşanan COVID-19 salgını ile mücadelede birçok yeni ve farklı uygulamalar kullanıldığını görüp ile sürülmüştür. Özellikle eğitim ve spor alanında uzaktan eğitimin verimliliği ve etkililiği hakkında ciddi konular gündeme gelmiştir. Araştırmamızın kapsamında yapılan literatür taramalarında dünya çapında bazı ülkelerin beden eğitimini veya sporu teknoloji ile

harmanlayarak kullanmış olduğunu görüyoruz. Spor bilimleri ve teknoloji, hibrit eğitim, fiziksel okuryazarlık gibi bilimsel konulara rastlıyoruz.

Öğretmenlerin yeterlilik algıları ile ilgili yapılan araştırmalarda, COVID-19 salgın döneminde uzaktan eğitim ve TV destekli ilkököl ve ortaoköl kademesinde 10, lise kademesinde 22 farklı dersin yürütüldüğü fakat bu dersler kapsamında müzik, görsel sanatlar, beden eğitimi ve spor dersine yer vermediğı, buna paralel olarak bütün branş öğretmenlerinin de bu sürece aktif olarak katılmadıkları görölmüştür (Can, 2020).

Uzaktan Eğitim dünya genelinde uzunca bir süredir eğitim ile alakalı araştırılan ve ekseriyetle üzerinde durulan bir alandır. Eğitimin dijital hale gelmesi önceden dünya genelinde bu tür bir acil çabaya ihtiyaç olmamış, bu sebeple bütün öğretmenler gibi özellikle beden eğitimi ve spor öğretmenlerini de çevrim içi ve uzaktan eğitime mecbur kalan COVID-19 pandemisi, öğretmenlerin rol ve yeterliliklerini dikkatle incelemelerine ve gözlemlmelerine sebep olmuştur (Özcan & Saraç, 2020). Bu rol ve yeterliliklerin ilk aşamada tanımlayıcı olarak bilimsel veriler ışığında ortaya çıkarılması beden eğitimi ve spor alanı literatürüne katkı sağlayacak, olası olumsuz bulgulara dayanarak gereken önlemlerin alınması, durumun daha iyi bir şekilde yönetilebilmesi ve yönlendirmelerin yapılabilmesi için alternatif ve farklı eğitim uygulamalarının oluşturulmasına dair tavsiyelerin yapılmasını sağlayacaktır.

Hipotez 6. Uzaktan eğitimin kalitesi ve erişilebilirliği ile alakalı COVID-19 salgın sürecinde dünya ülkeleri kendilerine özgü uygulamalar geliştirdi ve bağlantılar kurdu. COVID-19 virüsünün neden olduğı kriz, dünyanın birçok ülkesinde Mart 2020'de okulların kapanması nedeniyle eğitim alanında geniş kapsamlı etkilere yol açtı.

Almanya, Avusturya ve İsviçre'de okulların karantinasının ilk haftalarını değerlendirmek ve bu amaçla gerçekleştirilen hızlı bir anket (tepki süresi, yanıtlama süresi ve yayılma süresi açısından) olan Okul Barometresi'ni sunup tartışmaya açtılar. Almanya, Avusturya ve İsviçre'de Mart ayı ortasında okullar kapatıldı. Almanya ve İsviçre'deki eğitimin federal yönetim türü nedeniyle, farklı eyaletler veya bölgeler oldukça farklı bir şekilde ilerlemiştir, tatil düzenlemeleri, farklı ders verme yöntemleri, okullarda personelin bulunması ve öğretim düzenlemeleri. Ancak her üç ülkede de ortak önlemlerin alındığını görüyoruz. Okul karantinasının ilk aşamasında, eğitimcilerin yalnızca daha önceden öğretilmiş olan içeriğı tekrar etmelerine izin verildi. Yeni içeriğın öğretilmesi amaçlanmamıştır (Huber & Helm, 2020).

Pek çok ülke henüz bu tür sosyal krize ve ardından okulların kapanmasına neden olan bir pandemi yaşamadığından, mevcut durumla nasıl başa çıkılacağı ve bu bağlamda dijital öğrenmeden kaynaklanan zorluklar hakkında sınırlı bilgilere sahipti.

Bununla ilgili olarak yapılan literatür araştırmasında, EUPEA (European Physical Education Association) tarafından gerçekleştirilen ve 31 farklı ülkeden 39 üyenin katılımı ile ortaya çıkan araştırma sonuçlarına göre: Üye ülkelerin %41'i için okullar kapalı ve beden eğitimi dersi evde öğretimin bir parçası haline gelmiştir. %38,5'i için okullar açık ve beden eğitimi dersi kısıtlandırılmış şekilde veya önerilere dayalı olarak yapılmıştır. %15,4'lük kısım için ise okullar açık ama beden eğitimi derslerinin yapılmadığını ifade etmişlerdir (EUPEA, 2020).

Araştırmanın devamında haftalık beden eğitimi derslerinin sayısı COVID 19 nedeni ile azaldı mı? Üye ülkeleri bazıları evet (Macaristan, İrlanda, Portekiz, İngiltere, Fransa, Hollanda, İsviçre) bazıları ise hayır (İtalya, Malta, Kuzey Makedonya, Yunanistan, İsveç) şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Bunların yanı sıra araştırmada okulların kapalı olduğu ama beden eğitimi ders sayısı ve süresinde azaltma yapılmaya gidilmediği İtalya'da: Pandemi sürecince öğretmenlerin uzaktan eğitimi yapmaya davet ettiği, sosyal medyada "hareket etmeyi bırakmıyorum" konulu bir beden eğitimi kampanyası yürütüldüğü, en popüler spor uygulaması hakkında webinarlar düzenlendiği, çevrimiçi materyaller hazırlandığı ve bu kaynakların İtalya'daki bütün beden eğitimi öğretmenleri için ücretsiz olduğu ifade edilmektedir (Çetin vd., 2021).

COVID-19 salgını Çin'de hızla ulusal bir acil duruma dönüştü. Salgına yanıt olarak Çin hükümeti, sosyal mesafeyi de içeren bir dizi acil durum yönetim mekanizması başlattı; şehirlerin kilitlenmesi ve okulların kapatılması (McAleer, 2020; Wang vd., 2020; Yue vd., 2020). Okullar kapalıyken öğretim faaliyetlerini büyük ölçekli çevrimiçi öğretime dönüştürmek için Çin Eğitim Bakanlığı tarafından “Öğrenmeyi Durdurmadan Dersleri Durdurma” adlı bir acil durum politikası girişi başlatıldı. Bilhassa, bir acil durum politikası olarak ilan edilen “Öğrenmeyi Durdurmadan Derslerin Askıya Alınması” normal bir politika oluşturma sürecini takip etmedi ve bu nedenle politikanın anlamı, uygulama koşulları, uygulama süreci ve etkileri belirsizliğini korudu (Zhang vd., 2020).

COVID-19 salgının ilk kez Çin'de görülmesi sebebiyle uzaktan eğitime geçen ilk ülkelerden biridir. Çin'de COVID-19 pandemisinden dolayı 270 milyon ilköğretim, ortaokul, lise ve üniversite öğrencisi çevrimiçi eğitime geçmiştir. Birçok okul çevrimiçi canlı ders, çevrimiçi talebe bağlı öğretim, televizyon da video ile öğretim yapmıştır. Böyle bir küresel salgın döneminde büyük ölçekli verimli bir şekilde uzaktan eğitimin yürütülmesi, erişim ve iletişim altyapısının mükemmel seviyede olmasından dolayıdır. Buna ek olarak öğrenciyi merkezine koyan bir eğitim modelinin kurulduğu görülmektedir (Durak vd., 2020).

Fransa Mili Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde COVID-19 sebebiyle eğitim öğretim yılı içerisinde işlenemeyen ünitelerin sonraki yıl kullanılacak kitap içeriklerine eklenerek; hiçbir öğrencinin sınava tabi tutulmayacağı ve sınıfta kalmanın olmayacağını fakat sorumlu olarak sınıf geçeceği ve sonraki yıl aynı dersi vermek zorunda olacağı; öğrencilerin ilk dönem aldıkları karne notlarının ikinci dönem içinde geçerliliğini koruyacağı; bütün sınavların eylül-ekim aylarında yapılacağı bildirilmiştir (Sözen, 2020).

Singapur'da ilk COVID-19 vakası 23 Ocak'ta görülmüştür. 29 Nisan 2020'de toplam vaka sayısının 15.641 olduğu belirlenmiştir. 8 Nisan 2020'de tam zamanlı Ev Tabanlı Öğrenme [Home Based Learning (HBL)] sistemine geçilmiştir. Eğitim Bakanlığı o tarihten bu zamana kadar, öğrencilerin verimli bir şekilde öğrenmeyi sürdürebilmelerini sağlamak ve bu süreçte olumsuzluklar yaşayan öğrencilere daha fazla destek olabilmek için okulların ve eğitimcilerin çalıştıklarını belirtmiştir. Eğitim Bakanlığı Haziran tatillerini 5 Mayıs 2020'a almıştır. Okul tatilleri öne alındığından, dersler 2 Haziran 2020'de başlamıştır. Derslerin içerikleri, sınıfların fiziki şartlarının uygun hale getirilmesi, kısmi HBL veya tam HBL ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite öncesi öğrencileri de kapsamak üzere bakanlığa bağlı tüm anaokulları ve özel eğitim okulları için de geçerli olmuştur. Okullar, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve konunun amacına en uygun Ev Tabanlı Öğrenme (HBL) planını tasarlamış ve uygulamaya koymuştur. Öğrenciler, öğretmenlerinin yönlendirmelerini dikkatle takip ederek, şifrelerini koruma ve teknolojiyi bilinçli kullanım konularında bilgilendirilerek süreç devam etmiştir. Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme ilerlemelerini ve ödev sunumlarını “Singapur Öğrenci Öğrenme Alanı” adını verdikleri bir sistem üzerinden takip etmişlerdir. Bunların yanında bazı derslerin video konferans uygulamalarını kullanarak gerçekleştirildiği bilinmektedir (Singapore Minister Education, 2020).

Danimarka, Slovenya, Norveç, Polonya, Litvanya, İzlanda, Avusturya, İsviçre ve Hollanda'da öğrencilerin %95'inden fazlası işleri için kullanacakları bir bilgisayara sahip olduklarını bildirdi. Endonezya'da bu oran sadece %34'tü. ABD'de, ayrıcalıklı bir geçmişe sahip neredeyse her 15 yaşında çocuk, çalışacak ve eğitim için bir bilgisayarı olduğunu söyledi ancak dezavantajlı geçmişe sahip olanların oranını da unutmamak gerektiğini öne sürdüler (Andersen, 2020).

Hipotez 7. Tüm dünyada uzaktan eğitime geçilmesiyle beraber, ülkeler bu süreci yönetirken iş birliği ve birlikte çalışmalar yaptılar ve ilerleyen zamanlarda iş birliği yapılır. Tüm dünyada yaşanan COVID-19 salgının getirmiş olduğu pandemi süreci eğitim alanında bazı bilinmezliklere yol açmıştır. Eğitim ve öğretimin devam etmesi için ülkeler farklı politikalar oluşturup hızlı bir şekilde uygulamaya koymaya çalışmıştır. Küresel çapta yaşanan bu süreçte

lkeler, eğitim sektöründe en az hasarla çıkmayı ve öğrencilerin en az etkilenen taraf olmasını düşünerek pandemi sürecini en iyi şekilde idare etmeye çalışmışlardır.

European Physical Education Association (Avrupa Beden Eğitimi Birliği), bu süreci yönetirken ye ülkeler ile bağlantı kurmaya çalışmış ve bilgi alışverişinde bulunarak iş birliği yapmak istediğini göstermiştir (EUPEA, 2020).

UNESCO, COVID-19'un hızlı bir şekilde yayılmasının önüne geçmek amacıyla eğitim ve ğretim kurumlarının kapanması, dünya genelinde milyonlarca öğrencinin eğitimini aksattığını aktarıyor. Bu dönemde öğrenmenin kesintisiz kalmasını sağlamak için 10 tane önemli öneri paylaşmıştır.

1. Öğrencilerin hazır olup olmadığını inceleyin ve en alakalı araçları seçin.
2. Uzaktan eğitim programlarının sürece dahil edilmesini sağlayın.
3. Veri gizliliğini ve veri güvenliğini koruyun.
4. ğretmeden önce psikososyal zorlukları ele almak için çözümlere öncelik verin.
5. Uzaktan eğitim programlarının çalışma programını planlayın.
6. Dijital cihazların kullanımı ile ilgili öğretmenlere ve velilere rehberlik ederek yol gösterin.
7. Uygun yaklaşımları harmanlayın ve uygulama ve platformların sayısını sınırlayın.
8. Uzaktan eğitimin anlaşılabilirliğini, kullanım şekliini, kullanırken nelere dikkat etmemiz gerektiğini ebeveynlere ve öğrencilere aktarıp süreci takip edin.
9. Öğrencilerin z düzenleme becerilerine dayalı olarak uzaktan eğitim ünitelerinin süresini belirleyin.
10. Topluluklar oluşturun ve bağlantıyı geliştirin (UNESCO, 2020).

Yapmış olduğumuz istatiksels analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik genel tutum düzeylerinin yüksek olduğu grlmştir. Literatür taramalarına bakıldığında bu araştırmaya benzer yapılan bir araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğu grlmştir (Ayberk vd., 2011). Benzer başka bir araştırmada öğrencilerin yüksek seviyede beden eğitimi dersi tutum düzeyine sahip olduğu grlmştir (Aydın, 2021). Konu kapsamında yapılan diğer bir çalışma incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları değerlendirildiği zaman, genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir (Keskin, 2015). Bu araştırmaların sonuçları, bizim çalışmamızdaki sonuçlar ile paralellik göstermektedir.

Bizim çalışmamızın sonuçlarının aksine göre, farklı tutum düzeylerinin olduğu bir çalışmada ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları karşılaştırılmış, özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin genel okullarda okuyan öğrencilere

göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının daha düşük seviyede olduğu görülmüştür (Tanrıverdi, 2016).

İlköğretim öğrencileri üzerinde yapılmış olan bir çalışmada, devlet okulundaki öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumunun özel okuldaki öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Özbakır, 2006).

Araştırmamıza katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanları karşılaştırıldığında kız ve erkek öğrencilerin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmamakla beraber erkek öğrencilerin tutum puanlarının kadın öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Cinsiyet değişkeni bakımından istatistiksel olarak anlamlı farkın bulunmadığı literatürde çalışmalar mevcuttur (Taşmektepligil, vd., 2006; Başer, 2009; Gürbüz & Özkan, 2012). Yapmış olduğumuz taramalar sonucunda görülen başka bir çalışmada kadın ve erkek ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının benzediği görülmektedir (Kılıç vd., 2018).

Bu sonuçların aksine literatürde cinsiyete göre anlamlı farklılık gösteren çalışmalar mevcuttur (Balyan vd., 2012; Karadağ, 2012; Zeng vd., 2011; Çelik & Pulur, 2011). Yapılan başka bir incelemeye göre 11-14 yaş arası kızların beden eğitimine ilişkin ilgileri erkek öğrencilerden daha yüksek düzeyde bulunmuştur (Wersch, vd., 1992). Elde edilen verilerin yapılan çalışmalarla paralellik gösterdiği diğer bir çalışmada erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının genel olarak kız öğrencilere göre daha olumlu olduğu tespit edilmiştir (Smoll & Schutz 1980).

Cinsiyet unsuru değişkenine göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanları karşılaştırıldığında kadın ve erkek öğrencilerin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu gösteren başka bir çalışmada, kadın öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanları erkek öğrencilerden yüksek çıktığı görülmüştür (Çolak, 2020).

Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile öğrenmeye karşı sorumluluk davranışları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırma yapılmıştır. Beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ile öğrenme sorumlulukları seviyelerine göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre anlamlı bir farkla daha iyi durumda olduğu görülmüştür (Çamlıyer vd., 2020). Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre okula ve öğretmenlere daha bağımlı olmaları; erkek öğrencilerin okuldan sonra uğraşabilecekleri alanların daha fazla olması, toplumsal hayatta erkek öğrenciler için etkinliklerin yapıldığı mekanların ve ortamların

daha fazla olması gibi sebepler kız öğrencileri beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum ile öğrenme sorumluluğuna karşı daha fazla zaman ayırmalarına neden olduğu varsayılmıştır.

Beden eğitimi dersi tutumu puanı kardeş sayısı bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ayrıca literatürde yer alan bir çalışmada öğrencilerin kardeş sayılarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyli bir fark olmadığı görülmektedir (Güllü, 2007). Öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum düzeyleri öğrencilerin sahip oldukları kardeş sayılarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediğini başka bir çalışma ile görüyoruz (Taner, 2021).

Ortaokul öğrencilerinin kardeş sayılarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (Tanrıverdi, 2016).

Araştırmamıza katılan öğrencilerin istatistiksel analiz sonuçlarına göre beden eğitimi dersi tutumu puanı yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Ortalama puanlara göre 10-12 yaşında olma puanı 13-15 yaşında olma puanına göre daha yüksektir.

Çalışmamızın sonucu ile paralellik gösteren bir çalışmada yaş değişkenine göre, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu gösteren çalışmaya rastlıyoruz (Cengiz vd., 2018). 11 yaş grubu öğrencilerin diğer yaş grubundaki öğrencilere göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Küçük yaş grubu ortaöğretim öğrencilerinin büyük yaş grubu öğrencilerine kıyasla beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür (Akandere vd., 2010). Öğrenci tutumunun yaş ile ilgisinin incelendiği çalışmalarda tutumun sınıf düzeyinin bir fonksiyonu olarak azaldığı bulunmuş, yani sınıf düzeyinin artmasıyla birlikte öğrencilerin tutumlarında azalma görülmüştür (Wersch, 1992).

İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği, öğrencilerin yaşları arttıkça beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının da daha yüksek ve daha olumlu olduğu tespit edilmiştir (Taşgın & Tekin, 2009).

Literatür taraması yaptığımızda, yaş grupları arasında beden eğitimi dersine yönelik tutumda anlamlı bir farklılık olmadığını gösteren çalışmaların olduğu görülmüştür (Doğan, 2011; Gürbüz, 2011; Gürbüz & Özkan, 2012).

Yapmış olduğumuz bilimsel çalışmamızın analiz sonuçlarına göre beden eğitimi dersi tutumu puanı sınıf bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Ortalama puanlara göre 7. sınıfta olma puanı 8. sınıfta olma puanına göre daha yüksektir. Bu sonuç ile benzerlik gösteren çalışmalara alan yazın taramasında rastlıyoruz. Malatya il merkezinde

bulunan lisede öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ait tutumlarının sınıf düzeyine göre anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir (Güllü, 2007).

Yapılan başka bir çalışmada ise Ankara ilçe merkezlerinde bulunan 6. Sınıf öğrencilerinin tutum puan ortalamaları, 7. sınıflara göre 7. sınıf öğrencilerinin tutum puan ortalamaları ise 8. sınıflara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular neticesinde, öğrencilerin kademeleri yükseldikçe beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının azaldığı rapor edilmiştir (Yaldız & Özbek, 2018).

Alan yazın incelendiğinde paralellik gösteren bulguların olduğu çalışmalara rastlanmıştır. Özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre beden eğitimi dersi hakkındaki tutum ve görüşlerini belirlemek amacı için yapılan çalışmanın neticesinde; özel ilköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersleri 6. 7. ve 8. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin bu derse karşı tutum ve görüşlerinin olumlu yönde olduğu saptanmıştır. Fakat sınıf kademeleri arttıkça beden eğitimi derslerine karşı olan tutum ve görüşlerin olumsuz yönde azaldığı belirlenmiştir (Tekin vd., 2006).

Beden eğitimi öğretiminde kullanılan yaklaşımların ilkökul öğrencilerinin beden eğitime yönelik tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla 313 ilkökul öğrencisi üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları cinsiyet, sınıf düzeyi ve kullanılan beden eğitimi yaklaşımına göre anlamlı bir farklılık olmadığını bulmuşlardır (Gosset, 2015).

Öğrenim görülen sınıf değişkenine göre araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları değerlendirildiği zaman, en yüksek tutum puanın 9. ve 10. Sınıf öğrencilerinin sahip olduğu, 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının daha düşük olduğu görülmüştür (Uluişik vd., 2016).

Elde etmiş olduğumuz verilerin analiz sonuçlarına göre beden eğitimi dersi tutumu puanı pandemi sürecinden önce fiziksel aktivitelere katılım açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Ortalama puanlara göre pandemi sürecinden önce fiziksel aktivitelere katılım sağlayan öğrencilerin tutum puanı daha yüksektir. Benzer çalışmalara bakıldığında çalışmamızın sonucuna paralellik gösteren sonuçların elde edildiğini görüyoruz.

Düzenli olarak spor ve fiziksel aktivite yapan öğrencilerin, beden eğitimi dersine karşı diğer öğrencilerden daha fazla pozitif bir tutum gösterdiği belirlenmiştir (Chung & Philips, 2002). Zengin (2013) tarafından yapılmış olan araştırmada düzenli spor yapan kişilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının, yapmayan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin aktif olarak spor yapması ile ilgili yapılan bir araştırmada okul dışı spor aktivitelere katılım sağlayan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının fiziksel aktivite yapmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edildiği görülmüştür (Çelik & Pulur, 2011). İlköğretim kademesinde yapılan araştırmada düzenli ve sürekli olarak spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları spor yapmayan öğrencilerin tutum puanlarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Hünük, 2006). Lisanslı olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin tutum puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur (Saridede, 2018).

Başka bir çalışmada aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını karşılaştırmıştır. Araştırmanın sonucuna göre; aile desteği ve arkadaş desteğiyle aktif olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir (İmamoğlu, 2011).

Yapılan başka bir çalışmada cinsiyet ve spora katılım açısından lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını ölçmek amaçlanmış ve araştırma bulguları, bizim araştırma bulgularımızı destekler nitelikte, sporcu katılımcıların sporcu olmayan lise öğrencilerine göre tutumlarının önemli derecede yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Koca & Demirhan, 2004).

Ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin ilgi ve tutumlarını bazı faktörlere göre incelemeyi amaçlayan bir çalışma yapılmış, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersi müfredatı ile alakalı memnuniyet seviyelerine ilişkin tutumlarını ve beden eğitimi ders öğretmenlerinin beden eğitimi sınıflarına yönelik öğrenci tutumlarını üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak için faktör analizi yapılmıştır. Bu faktörlerin öğrenci tutumlarını nasıl etkilediğini öğrenmek için bir anket uygulaması yapılmıştır. Veri toplamak için “Beden Eğitimi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Anket sonuçları, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, öğrencilerin beden eğitimi dersine katılmaktan memnuniyet duyduğu, beden eğitimine yönelik öğrenci tutumlarını öğretmenlerin olumlu etkilediği belirtilmiştir (Barney, 2003).

Öneriler

- İstanbul ili Bağcılar ilçesi olarak sınırlandırılmış bu çalışma, farklı şehirlerdeki okul ve kademelerde uygulanarak sonuçları irdelenebilir.
- Araştırmacı ve eğitim yöneticilerin, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya, öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine erişim ve sürekliliğinin önündeki dezavantajları ortadan kaldırmak için çalışmalar yapılabilir.

- Uzaktan eğitimde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yeterliliklerini arttırıp geliştirecek hizmet içi eğitim, webinar, seminer gibi faaliyetler gerçekleştirilebilir.
- Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim şeklinde yapılması konusunda farklı paydaşlarında görüşleri alınarak araştırmalar yapılabilir.
- Türkiye de ki eğitim ve öğretim kurumlarının mevcut altyapı eksikliklerinin giderilerek uzaktan eğitime adaptasyonu sağlanabilir.
- Ev ortamında çevrimiçi öğretim ve bireysel ders verme ihtiyaçlarını karşılamak için öğretmenlere ülke genelinde branşlara özgü materyaller ile destek verilebilir ve öğretmenlerin özel olarak standartlaştırılmış elektronik cihazlara sahip olması sağlanabilir.
- Beden eğitimi ve spor dersinin etkili çevrimiçi eğitime yönelik yaklaşımları aydınlatmak için ulusal ve uluslararası düzeyde online eğitime yönelik araştırmalar desteklenebilir ve bu konu ile alakalı çalışmaların yapılması için çağrıda bulunulabilir.
- Küresel bir salgın krizi yaratan COVID-19 salgın sürecinde ve sonrasında öğrencilerin psikolojik durumlarının iyileştirilmesi için beden eğitimi ve spora daha fazla ihtiyaç duyulduğundan, bu konu ile alakalı yatırımlar, destekler ve projeler geliştirilip uygulanabilir.
- İlgili kurumlar ve yetkili kişiler tarafından, beden eğitimi ve spor dersi öğretim program ve etkinliklerinin uzaktan eğitime uyumlu olarak yapılandırılması, ders etkililiğini ve etkileşimi artıracak dijital uygulama, program ve materyallerin tasarlanması için çalışmalarda bulunulabilir.
- Küresel çapta yaşanan pandemi sürecinde dünya ülkelerinin eğitim ve spor alanında yapmış oldukları politikaları ve uygulamaları takip etmek veya paydaş bir üye olarak bu bağlamda kurulan kurum ve kuruluşlarla daha fazla iletişim ve bağlantı kurulabilir.
- Uzaktan eğitimde öğrencilerin uzun süre evde hareket etmemelerinden dolayı ortaya çıkabilecek sosyal, ruhsal ve fiziksel olumsuzlukları gidermeye yönelik tasarılar ve uygulamalar yapılabilir. Bu doğrultuda; ebeveynler spor yapmanın beden eğitiminin kişiye kazandırmış olduğu becerilerin ve olumlu etkilerinin farkına vararak yönlendirmeler yapabilir.
- Üniversitelerin beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programlarının ders içeriklerine dijital okuryazarlık ve dijital ders içeriği üretme konusunda ders/uygulama eklemeleri yapılması da önemli görülmektedir.
- Dünya genelinde yaşanmakta olan COVID-19 salgın sürecinde ve sonrasında yalnızca beden eğitimi ve spor dersleri için değil, fiziksel etkinlik ve aktivitelerin,

spor yapmanın toplum olarak her kesimin genel bir alışkanlığı haline getirilmesi ile alakalı çalışmalar, projeler üretilerek ilgili kişi ve kuruluşlar tarafından destek verilebilir.

KAYNAKÇA

- Adıyaman, Z. (2002). "Uzaktan Eğitimle Yabancı Dil Eğitimi", *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1, 92-97.
- Ak, A., Oral, B., & Topuz, V. (2018). Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu uzaktan öğretim sürecinin değerlendirilmesi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 2 (1), 71-80.
- Akandere, M., Özlyalvaç, N.T., & Duman, S. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ile Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 1-10.
- Akkoyunlu, B., & Bardakçı, S. (2020). "Pandemi döneminde uzaktan eğitim", Yükseköğretim Kalite Kurulu. <https://portal.yokak.gov.tr/en/makale/pandemi-doneminde-uzaktanegitim/>, 7 Temmuz 2020.
- Akyürek, M.İ. (2020). Uzaktan Eğitim: Bir Alanyazın Taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-9.
- Alkan, C. (1987). Açık öğretim: Uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi, Ankara: *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları*, Yayın No: 157.
- Anderson, J. (2020). Brave New World The coronavirus pandemic is reshaping education. <https://qz.com/1826369/how-coronavirus-is-changing-education/>.
- Anderson, R. M., Heesterbeek, H., Klinkenberg, D., & Hollingsworth, T. D. (2020). How will country-based mitigation measures influence the course of the COVID19 epidemic? *The Lancet*, 395(10228), 931- 934. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30567-5](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30567-5).
- Aracı, H. (2006). *Okullarda Beden Eğitimi* (6.baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Aras, L., & Işık, M. A. (2020). "Uzaktan Eğitimi ve canlı ders faaliyetlerinin değerlendirilmesi", <http://www.bedenegitimi.gen.tr/haber/uzaktan-egitim-ve-canliders-faaliyetlerinin-degerlendirilmesi-h12386.html>.
- Arkonaç, S. A. (2001). *Sosyal Psikoloji*. (Değiştirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı). İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Arı, M. (2010). İnternet tabanlı uzaktan eğitim teknolojilerinde wimax esnekliği. http://www.emo.org.tr/ekler/f9b5ec26abebe62_ek.
- Arslan, K., & Görgülü Arı, A. (2021). Covid-19 (Koronavirüs) Pandemisinde Gerçekleştirilen Çevrim İçi Eğitime Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 10 (4) , 1598-1617
- Aslantaş, T. (2014). *Uzaktan eğitim, uzaktan eğitim teknolojileri ve Türkiye’de bir uygulama*. <http://www.tankutaslantas.com/wp-content/uploads/2014/04/Uzaktan-EgitimUzaktan-Egitim-Teknolojileri-ve-Turkiyede-bir-Uygulama.pdf>
- Ateş, M., Çerçi, A. & Derman, S. (2015). Eğitim Bilişim Ağında yer alan Türkçe dersi videoları üzerine bir inceleme. *Sakarya University Journal of Education*, 5 (3), 105-117.

- Avcı, F., & Akdeniz, E.C. (2021). Koronavirüs(Covid-19) Salgını ve Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar Konusunda Öğretmenlerin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(4), 117-154.
- Aybek, A., İmamoğlu, O. & Taşmektepligil, M.Y. (2012). Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi ve Ders Dışı Etkinliklerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 51-59.
- Aydın, T. (2021). *Erzurum Tekman İlçesindeki Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları* [Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi-Bursa]. <http://hdl.handle.net/11452/18990>
- Azevedo, J. P., Hasan, A., Goldemberg, D., Geven, K., & Iqbal, S. A. (2020). Simulating the potential impacts of COVID-19 school closures on schooling and learning outcomes: A set of global estimates. *The World Bank Research Observer*, 36(1), 1-40.
- Balcı, A. (2020). COVID-19 Özelinde Salgınların Eğitime Etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(3), 75-85.
- Balyan, M., Balyan, Y. B., & Kiremitçi O. (2012). Farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve öz yeterlik düzeylerine etkileri. *Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.
- Barney, D. (2003). Factors that impact middle school student's attitudes and perceptions in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74(1), A-36.
- Başer, S. A. (2009). *Öğretim niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi* (Tez No. 319942) [Yüksek lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bilge, N. (1988). *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınlar, 17-36.
- Budak, F., & Korkmaz, Ş. (2020). COVID-19 pandemi sürecine yönelik genel bir değerlendirme: Türkiye örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1), 62-79.
- Burgess, S., & Sievertsen, H. H. (2020). Schools, skills, and learning: The impact of COVID19 on education. *CEPR Policy Portal*. <https://voxeu.org/article/impact-covid-19-education>.
- Can, A. (2014). *SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. 2 Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, E. (2020). “Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları”, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Cengiz, Ö., Kılıç, M.A., & Soylu, Y. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Akademik Dergisi*, 1(2), 142-149.
- Chang, G. C., & Yano, S. (2020). How are countries addressing the Covid-19 challenges in education? A snapshot of policy measures. *World Education Blog*, 1-3. <https://gemreportunesco.wordpress.com/2020/03/24/how-are-countries-addressing-the-covid-19-challenges-in-education-a-snapshot-of-policy-measures/>
- Chung, M.H., & Phillips, D.A. (2002). The relationship between attitude toward physical education and leisure-time exercise in high school students. *The Physical Educator*, 59(3), 125-138.

- Çakmak, Z., & Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformu. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (9), 284-295.
- Çamlıyer, H., Gürsoy, R., Gürsoy, S., & Zekioğlu, A. (2020). Ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İletmeye Karşı Sorumlulukları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Hümanist Perspektif*, 2 (1) , 9-17 .
- Çelik, Z., & Pulur, A. (2011). “Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları”. *Van Yüzyüncüyıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (Özel Sayı), 115-121.
- Çetin, M., Yılmaz, S.H., & İlhan, E.L. (2021). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitim; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Perspektifinden. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 136-161.
- Dashraath, P., Wong, J. L. J., Lim, M. X. K., Lim, L. M., Li, S., Biswas, A., ... & Su, L. L. (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic and pregnancy. *American journal of obstetrics and gynecology*, 222(6), 521-531.
- D. Carlo., & Lawrance, T. (1997). “On the Meaning and Use of Kurtosis”, *Psychological Methods*, 2(3), 292-307. doi: 1082-989X/97/\$3.00
- Demiray, U., & Adıyaman, Z. (2002). *Kuruluşunun 10. yılında açıköğretim lisesi ile ilgili çalışmalar kaynakçası*. Eskişehir.
- Demirhan, G., & Altay, F. (2001). "Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ölçeği II". *Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 9-20.
- Doğan, N. (2011). *Niğde İlinde Bulunan Farklı Statüdeki Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları ve Fiziksel Uygunluk Düzeylerinin Araştırılması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Niğde Üniversitesi.
- Durak, G., Çankaya, S. & İzmirli, S. (2020). Covid-19 pandemi döneminde Türkiye’deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 14 (1), 787-809. ISSN: 13076086.
- Elemo, A.S., Ahmed, A.H., Kara, E. & Zerkeshi, M.A (2021). The fear of COVID-19 and flourishing: assessing the mediating role of sense of control in international students. *Int J Ment Health Addiction* (2021). <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00522-1>
- Erfidan, A. (2019). *Derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesiyle ilgili öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri: Balıkesir Üniversitesi örneği* (Tez No. 602493) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi- Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- European Physical Education Association [EUPEA] ,(2020). Physical education in Europe and COVID-19: The situation in Europe after COVID 19, No education without physical education. First EUPEA Physical Education Online Meeting. <https://eupea.com/wp-content/uploads/2020/06/200626-EUPEA-Covid-19>
- Filiz, B., & Konukman, F. (2020). COVID-19 Pandemisi Sırasında Beden Eğitimi Stratejileri Öğretimi, *Beden Eğitimi Rekreasyon ve Dans Dergisi*, 91(9), 48-50.
- Gelişli, Y. (2015). Uzaktan Eğitimde Öğretmen Yetiştirme Uygulamaları: Tarihçe ve Gelişim. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 313-321.
- Gosset, M. E. (2015). *Comparison of attitudes toward physical education of upper elementary school students in skill themes and multi-activity classes* (Publication No. 3683375) [Doctoral dissertation, Teachers College, Columbia University-New York]. ProQuest Dissertations Publishing.

- Groeneveld, R. A., & Meeden, G. (1984). Measuring Skewness and Kurtosis. *Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)*, 33(4), 391–399. <https://doi.org/10.2307/2987742>
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması* (Tez No. 211831) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Güllü, M., Cengiz, Ş.Ş., Öztaşyonar, Y. & Kaplan, B. (2016). Ortaokul Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği). *Gaziantep Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 49-61.
- Güngör, F. (2020). COVID-19'un toplumsal kurumlara etkisi. *Van YYÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı*, 393-427.
- Gürbüz, A. (2011). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği) [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Muğla Üniversitesi.
- Gürbüz, A., & Özkan, H. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Muğla il örneği). *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 3(2), 78-89.
- Güven, Ş. (2021). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Pandemi Sürecinde Yapılan Uzaktan Beden Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonlarını Etkileyen Faktörler. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(2), 1-10.
- Hamutoğlu, N.B., Gültekin, G.S., & Savaşçı, M. (2019). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri: Açıköğretim uygulamaları. *Yükseköğretim Dergisi*, 9 (1), 19-28.
- Harrison, M.J., & Blakemore, C.L. (1992). Instructional strategies for secondary school physical education. *Dubuque: Wm. C. Brown Publishers*
- Hassandra, M., Goudas, M., & Chroni S. (2003). Examining factors associated with intrinsic motivation in physical education: A qualitative approach. *Psychology of Sport and Exercise*. 4(3), 211-223.
- Hawkins, B.L. (1999). “Distributed Learning and Institutional Restructuring”, *Educom Review*, 34(4), 42-44.
- Heper, E. (2012). Sporla ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi. *Spor Bilimlerine Giriş* (Ed.: Ertan H), *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları*, 44-49.
- Holmberg, B. (1998). Theory and practice of distance education. Routledge.
- Hopkins, K.D. & Weeks, D.L. (1990). “Tests for normality and measures of skewness and kurtosis: their place in research reporting”, *Educational and Psychological Measurement*, 50, 717-729. doi:10.1177/0013164490504001
- Hotar, N., Omay, R.E., Bayrak, S., Kuruüzüm Z., & Ünal, B. (2020). Covid-19 Pandemisinde Normalleşme Sürecinin Toplumsal ve Ekonomik Açıdan Değerlendirilmesi. *İzmir İktisat Dergisi*, 35(4), 660-675.
- Huber, S.G., & Helm, C. (2020). COVID-19 and schooling: evaluation, assessment and accountability in times of crises—reacting quickly to explore key issues for policy, practice and research with the school barometer. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 32, 237–270.

- Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılım açısından karşılaştırılması* (Tez No. 192592) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İçten, T. (2006). *Uzaktan Eğitim Öğrencileri İçin Web Tabanlı Çevrimiçi Sınav Sistemi Uygulaması Geliştirilmesi* (Tez No. 180212) [Yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İmamoğlu, C. (2011). *Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının karşılaştırılması* (Tez No. 288400) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İnal, A. (2015). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 63-67.
- İrez, G. (2005). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Öğretim Elemanlarının Olması Gereken Niteliklere Uygunluklarının Değerlendirilmesi* (Tez No. 162958) [Yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi-Muğla]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İşman, A. (1998). *Uzaktan eğitim*. Sakarya: Değişim.
- Kaba, E. (2019). *Uzaktan eğitimde asenkron etkileşimi artıran faktörler: Bir eylem araştırması* (Tez No. 589350) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kangalgil, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2006). “İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması”. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması* (Kırıkkale Örneği) (Tez No. 331469) [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi-Kırıkkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kartal, M. (2017). *Sosyal hayattain Eğitim Ağı (EBA) hizmet merkezi / Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Educational Information Network (EBA) ile ilgili görüşleri* (Tez No. 481313) [Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi-Tokat]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kaya, Z. (2002). “*Uzaktan Eğitim*”, Pegem A Yayınları, 1. Baskı, Ankara
- Kaya, Z., & Odabaşı, F. (1996). Türkiye’de uzaktan eğitimin gelişimi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 29-41.
- Keskin, Ö. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Sakarya ili örneği* (Tez No. 396098) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kılıç, T., Uğurlu, A. & Cenik, D. (2018). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2) , 13-23. DOI: 10.31680/gaunjss.410742
- Kırık, A.M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye’deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94. DOI: 10.17829/orta.20142110299
- Kırmızıgül, H. G. (2020). COVID-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.

- Koca, C., & Demirhan, G. (2004). An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation. *Perceptual and motor skills*, 98(3), 754-758.
- Korkmaz, M., Kalkan, N., Doğan, A., Doğruluk, M. & Aydın, C. (2018). Hacettepe Üniversitesi'nde Uzaktan Eğitim Yöntemi ile Okutulan Türk Dili Derslerinin Başarı Oranlarının Ön lisans ve Lisans Programlarında Karşılaştırılması. *Mesleki Bilimler Dergisi*, 7(2), 207-215.
- Kuru, E. (2000). *Beden eğitimi ve sporda program geliştirme*, 1. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara.
- Leung, N.H.L. (2021). Transmissibility and transmission of respiratory viruses. *Nature Reviews Microbiology*, 19, 528–545 (2021). <https://doi.org/10.1038/s41579-021-00535-6>
- McAleer, M. (2020). Prevention is better than the cure: Risk management of COVID-19. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(3), 46.
- MEB. (2000). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi*. Ankara Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (2020). “Türkiye uzaktan eğitim istatistikleriyle dijital dünyanın listelerini zorladı”, <http://www.meb.gov.tr/turkiye-uzaktan-egitim-istatistikleriyle-dijital-dunyanin-listelerini-zorladi/haber/21158/tr>.
- Mercan, A. (2018). *Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşleri ve Hazırbulunuşlukları: Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Örneği* (Tez No. 521954) [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi-Afyon]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- MEB. (2018). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı* (Ortaokul 5.6.7 ve 8. Sınıflar). Ministry of Education of the People's Republic of China. (2020). *Notice on the Overall Planning of the Prevention and Control of the COVID-19 Outbreak in the Education System and the Reform and Development of Education*. http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/s7059/202002/t20200228_425499.html
- Moors, J.J. (1986). The Meaning of Kurtosis: Darlington Reexamined. *The American Statistician*, 40, 283-284.
- Özarıslan, Y., & Ozan, Ö. (2014). *Yükseköğretimde uzaktan eğitim programı açma sorunsalı*. XIX. Türkiye'de İnternet Konferansı, Yaşar Üniversitesi, İzmir.
- Özbakır, İ. (2006). *Sivas İli Özel ve Devlet İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Bakış Açıları ve Beklentilerinin Karşılaştırılması* (Tez No. 196279) [Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi- Sivas]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Güncel Durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(5), 376-394.
- Özcan, B., & Saraç, L. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmen Çevrim İçi Uzaktan Eğitim Rol ve Yeterlikleri: Beden Eğitimi Öğretmenleri Örneği. *Milli Eğitim* 49(1), 459-475.
- Özgüven, İ.E. (2000). *Psikolojik Testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özmen, Ö. (1999). *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Öztürk, M. (2017). Uluslararası öğrenenlerin akademik gereksinimleri ve uzaktan eğitim. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 140-163.

- Paules, C.I, Marston, H.D., & Fauci A.S. (2020). Coronavirus infections – more than just the common cold. *Jama*, 323(8), 707-708. doi:10.1001/jama.2020.0757
- Paydar, S. & Doğan, A. (2019). Öğretmen adaylarının açık ve uzaktan öğrenme ortamlarına yönelik görüşleri. *Eğitim ve Teknoloji*, 1 (2), 154-162.
- Pepeler, E., Özbek, R. & Adanır, Y. (2017). Uzaktan eğitim ile verilen İngilizce dersine yönelik öğrenci görüşleri: Muş Alparslan Üniversitesi örneği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (3), 421-429.
- Sarıdede, Ş.K. (2018). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Tez No. 523555). [Yüksek lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sözen, N. (2020). COVID-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7 (12), 302-319.
- SME, (2020). Signapore Minister Education 2020. (16/06/2020) tarihinde <https://www.moe.gov.sg/news/press-releases/mid-year-holidays-brought-forward-asschools-adjust-academic-calendar-institutes-of-higher-learning-to-extendhomebased-learning-adresinden-ulaşılmıştır>.
- Smoll, F. L., & Schutz, R. W. (1980). Children's attitudes toward physical activity: A longitudinal analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 2(2), 137-147.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020). COVID-19 nedir? <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19nedir-.html>.
- Tamer, K., & Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık, 21.
- Taner, A. (2021). *Erzurum Tekman İlçesindeki Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlar* [Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi-Bursa]. <http://hdl.handle.net/11452/18990>
- Tanne, J. H., Hayasaki, E., Zastrow, M., Pulla, P., Smith, P., & Rada, A. G. (2020). Covid-19: how doctors and healthcare systems are tackling coronavirus worldwide. *Bmj*, 368. <https://doi.org/10.1136/bmj.m1090>
- Tanrıverdi, İ. (2016). *Ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Van il örneği)* (Tez No. 445997) [Yüksek lisans tezi, Ağrı İbrahim Çecen Üniversitesi-Ağrı]. Yükseköğretim Ulusal Tez Merkezi.
- Taşmektepligil, Y. (2006). İlköğretim okullarında beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşm düzeyi spormetre. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (4) 139-147.
- Taşgın, Ö. & Tekin, M. (2009). Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 457- 466.
- Tekin, M., Taşgın, Ö., & Yıldız, M. (2016, 3-5 Kasım). *Özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre beden eğitimi dersi hakkındaki tutum ve görüşleri*. 9.Uluslararası Spor Bilimler Kongresi, 993–996, Muğla.
- Trudeau F., & Shephard, R.J. (2005). Contribution of school programmes to physical activity levels and attitudes in children and adults. *Sports Med*, 35(2), 89-105. doi: 10.2165/00007256-200535020-00001.
- Uluışık, V. (2016). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının sınıf ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 45-53.

- Uluışık, V., Beyleroğlu, M., Suna, G., & Yalçın, S. (2016). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ve akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Burdur il merkezi örneği). *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5093-5106.
- Unal, M., & Irez, T. (2021). Covid-19 disease, self-isolation and physical inactivity. *Int J Sports Exerc Med*, 7(184). <https://doi.org/10.23937/2469-5718/1510184>
- UNESCO, (2021) <https://en.unesco.org/news/unesco-calls-investment-quality-physical-education-support-covid-19-recovery>
- UNESCO. (2020). COVID-19 educational disruption and response. <https://en.unesco.org/covid19/education-response>. (Erişim tarihi: 13.09.2020).
- UNICEF (2021). COVID-19 and school closures. <https://data.unicef.org/wp-content/uploads/2021/03/COVID19-and-school-closures-report.pdf>
- Üste, A. N., & Odabaş, A. (2021). İnsani güvenlik bağlamında COVID-19 pandemisi. *Bilim ve İnovatif Teknolojiler Dergisi, Özel Sayı Küresel Siyaset: Türkiye'den Bakış*, 102- 117. <https://doi.org/10.30546/2616-4418.bitd.2021.102>
- Verduin, J.R., John, R., & Clark, T.A. (1994). *Uzaktan eğitim: etkin uygulama esasları* (Çev.: İlknur Maviş). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.
- Wang, C., Cheng, Z., Yue, X. G., & McAleer, M. (2020). Risk management of COVID-19 by universities in China. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(2), 36.
- Wersch A., Trew, K., & Turner I. (1992). Post-Primary School Pupils' Interest In Physical Education: Age And Gender Differences. *British Journal of Educational Psychology*, 62(1), 56-72.
- World Health Organization, (2020). Physical Activity. ISBN 978-92-4-001512-8
- Yamamoto, G.T., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrim içi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3 (1), 25-34.
- Yaldız, A., & Özbek, O. (2018). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (1), 75-79.
- Yıldız, S., & Bektaş, F. (2020). Eba Tv'de yayınlanan beden eğitimi etkinliklerinin veli ve beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleriyle değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 969-987. doi:10.37669/milliegitim.773737.
- Yue, X. G., Shao, X. F., Li, R. Y. M., Crabbe, M. J. C., Mi, L., Hu, S., ... & Liang, G. (2020). Risk management analysis for novel coronavirus in Wuhan, China. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(2), 22.
- Yüksel, S. H. (2018). *Teknoloji Destekli Aktif Oyun Programına Katılan Ortaokul Öğrencilerinin Deneyimlerinin İncelenmesi* (Tez No. 507862) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Zeng H.Z., Hipscher M., & Leung, R.W. (2011): Attitudes of high school students toward physical education and their sport activity preferences. *Journal of social sciences*, 7(4), 529- 537.
- Zengin, S. (2013). *Çocuk ve gençlik merkezlerinde hizmet alan 12-18 yaş arası erkek çocukların beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum düzeyleri ile benlik saygılarının incelenmesi* (Tez No. 336036) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi-Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Zhang, W., Wang, Y., YangL., & Wang, C. (2020). Suspending Classes Without Stopping Learning: China's Education Emergency Management Policy in the COVID-19 Outbreak. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(3), 55.
- Zvacek, S. (2011). Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education Michael Simonson, Sharon Smaldino, Michael Albright, and Susan Zvacek, Eds. *American Journal of Distance Education*. 3, 219-222.

EKLER

EK-1. Etik Kurul Kararı

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-70400699-000-2100215836

19.08.2021

Konu : Etik Kurul Kararı

DAĞITIM YERLERİNE

Fakültemiz Etik Kurulunun 17.08.2021 tarihli oturumunda alınan E-70400699-050.02.04-2100214861 sayılı, 2021/7 Fakülte Etik Kurulu Kararları konulu belgede yer alan karar metni aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Karar 2: Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Miraç Tunahan BİRSEN'in "Ortaokul Öğrencilerinin COVID-19 Salgını Sürecinde Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi" başlıklı tez çalışması isteği ile ilgili yazısı ve ekleri incelendi. Yapılan görüşmelerden sonra; adı geçen araştırma çalışmasının yürütülmesinin, etik kurallarına uygun olduğuna, oy birliği ile kabul edilmesine, karar verildi.

Prof.Dr. Necip Fazıl KİSHALI
Alt Kurul Başkanı

Dağıtım:

Gereği:

Miraç Tunahan BİRSEN

Bilgi:

Sayın Doç.Dr. Nurcan DEMİREL

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: F248CA777A2

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı: 25240

Evrak

Tel: +90 442 2311380

Elektronik Ad: <http://www.atuni.edu.tr/besyo>

Kep Adresi: atuni@hs01.kep.tr

Bilgi: Özer TOPAL

Faks: +90 442 2311333

E-Posta: besyo@atuni.edu.tr

EK-2. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

Ek-2

Veli Onam Formu

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, "Ortaokul Öğrencilerinin Covid-19 Salgın Sürecinde Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi" adıyla, 17/12/2021-30/12/2021 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Ortaokul Öğrencilerinin Covid-19 Salgın Sürecinde Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarını ortaya çıkarmaktır.

Araştırma Uygulaması: Yüz yüze anket şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Miraç Tunahan BİRSEN- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

İletişim bilgileri : 0536-503-0331 Kurtdereli Mehmet Ortaokulu

Velisi bulunduğum sınıfı numara'lı öğrencisi

.....'ın yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum. (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*)

.....

İsim-Soyisim İmza:

Veli Adı-Soyadı :

Telefon Numarası:

EK-3. İzin Onayı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-59090411-20-39613248
Konu : Anket ve Araştırma İzni (Miraç Tunahan
BİRSEN)

22/12/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı genelgesi.
b) Atatürk Üniversitesinin 03.12.2021 tarihli ve 2100331812 sayılı yazısı.
c) Müdürlüğümüz Araştırma ve Anket Komisyonunun 21.12.2021 tarihli tutanağı.

Araştırma Konusu : Ortaokul Öğrencilerinin Covid-19 Salgın Sürecinde Beden Eğitimi Dersine
İlişkin Tutumlarının İncelenmesi
Araştırma Türü : Anket
Araştırma Yeri : Bağcılar
Araştırma Yapılacak Kişiler : Ortaokul Öğrencileri
Araştırmanın Süresi : 2021 - 2022 Eğitim ve Öğretim Yılı

Yukarıda bilgileri verilen araştırmanın; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kişisel veri istenmemesi, öğrenci velilerinden açık rıza onayı alınması, yüz yüze eğitime geçmiş olan kurumlarımızda, Covid-19 tedbirlerinin araştırmacı ve ilgili kurum idarelerince alınması, bilimsel amaç dışında kullanılmaması, bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun kamuoyuyla paylaşılması ve araştırma bittikten sonra 2 (iki) hafta içerisinde Müdürlüğümüze gönderilmesi, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde, ilgi (a) genelge esasları dâhilinde uygulanması kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
22/12/2021
Dr. Hasan Hüseyin CAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1- İlgi (b) Yazı ve Ekleri (4 Sayfa)
2- İlgi (c) Tutanak (1 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Binbirdirek Mah. İmran Ökten Cad. No: 1 Sultanahmet Fatih İstanbul Belge Doğrulama : <https://www.turkiye.gov.tr/meh-ebys>
Telefon : 0212 384 36 30 Bilgi İçin : Aykut ÇELİK
E-posta : stratejigelistime34@meh.gov.tr Unvan : Büro Hizmetleri
Kep Adresi : meh@chd1.kep.tr İnternet Adresi : <http://istanbul.meh.gov.tr/>

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://www.turkiye.gov.tr/meh-ebys> f47e-3a31-3039-ad89-6079 koda ile doğrulanabilir.

EK-4. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu

1) Cinsiyetiniz

a) Erkek b) Kız

2) Sınıfınız?

a) 5. Sınıf b) 6. Sınıf c) 7. Sınıf d) 8. Sınıf

3) Yaşınız?

4) Kardeş sayınız?

5) Derslere katılmak için internet sorunu yaşadınız mı?

a) Evet b) Hayır c) Bazen

6) Derslere katılırken hangi teknolojik cihazları kullandınız?

a) Bilgisayar b) Cep Telefonu c) Tablet d) Diğer(Varsa belirtiniz.)

7) Pandemi sürecinden önce aktif olarak spor yapıyor muydunuz?

a) Evet b) Hayır

8) Ailenizin maddi gelir durumu?

a) Çok kötü b) Kötü c) Normal d) İyi e) Çok iyi

9) Beden eğitimi dersi yüz yüze olmalı.

a) Evet b) Hayır

10) Beden eğitimi dersi uzaktan eğitim şeklinde devam etmeli.

a) Evet b) Hayır

EK-5. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği

EK-5. Beden Eğitimi Ve Spor Dersi Tutum Ölçeği

Sayın öğrenci,

Aşağıda beden eğitimi dersi ile ilgili cümleler bulunmaktadır. Her cümlenin karşısında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra cümledeki ifadeye ne düzeyde katılıyorsanız, o cevap seçeneğini (X) işaretleyiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Cevap verirken de sadece haftalık ders programınız dâhilindeki beden eğitimi derslerini göz önünde bulundurunuz. Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız.

1= Kesinlikle Katılmıyorum

2= Katılmıyorum

3= Kararsızım

4= Katılıyorum

5= Kesinlikle Katılıyorum

1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	(1) (2) (3) (4) (5)
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	(1) (2) (3) (4) (5)
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum	(1) (2) (3) (4) (5)
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymama sağlıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır	(1) (2) (3) (4) (5)
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)

20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	(1) (2) (3) (4) (5)
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	(1) (2) (3) (4) (5)
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)

ÖZGEÇMİŞ

ÖZGEÇMİŞ	
Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Miraç Tunahan BİRSEN
Doğum Tarihi ve Yeri	
Eğitim Bilgileri	
Lisans Eğitimi	
Yüksek Lisans Eğitimi	
Antrenörlük Bilgileri	